

ÖSTBERG, RAGNAR

Ett hem, dess byggnad och inredning.

Stockholm : Bonnier
1905

EOD – Millions of books just a mouse click away! In more than 10 European countries!

Thank you for choosing EOD!

European libraries are hosting millions of books from the 15th to the 20th century. All these books have now become available as eBooks – just a mouse click away. Search the online catalogue of a library from the eBooks on Demand (EOD) network and order the book as an eBook from all over the world – 24 hours a day, 7 days a week. The book will be digitised and made accessible to you as an eBook.

Enjoy your EOD eBook!

- Get the look and feel of the original book!
- Use your standard software to read the eBook on-screen, zoom in to the image or just simply navigate through the book
- *Search & Find:* Use the full-text search of individual terms*
- *Copy & Paste Text and Images:* Copy images and parts of the text to other applications (e.g. word processor)*

* Not available in every eBook.

Terms and Conditions

With the usage of the EOD service, you accept the Terms and Conditions provided by the library owning the book.

- Terms and Conditions: <http://books2ebooks.eu/odm/html/nls/en/agb.html>

More eBooks

Already more than 30 libraries in over 12 European countries offer this service.

Search books available for this service: <http://search.books2ebooks.eu>

More information is available at <http://books2ebooks.eu>

ALA

ENT-
INGEN
ANDI

IA-
TTER

6
134

5

Kungl. Biblioteket
STOCKHOLM

Sv. saml.

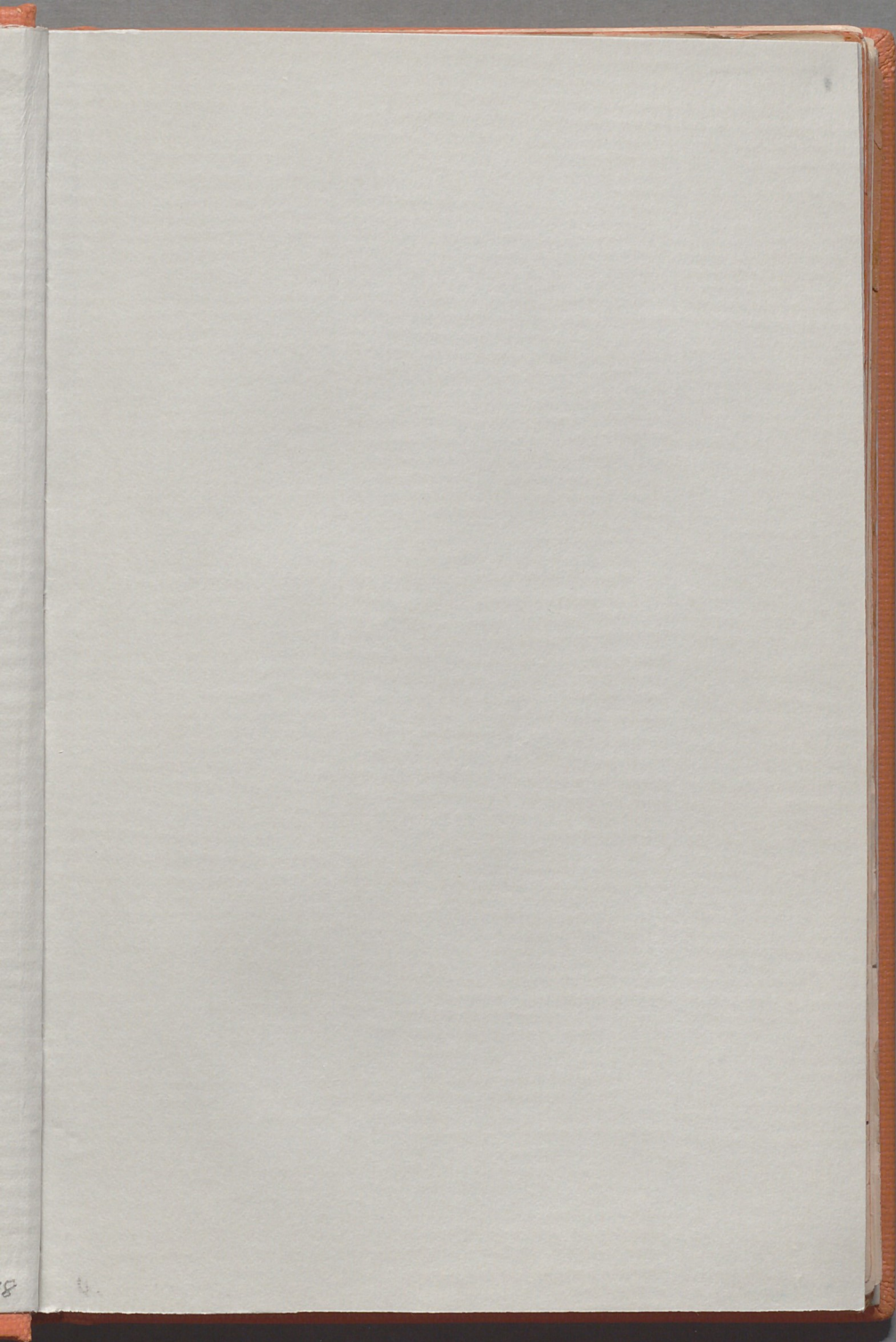
Polygr.

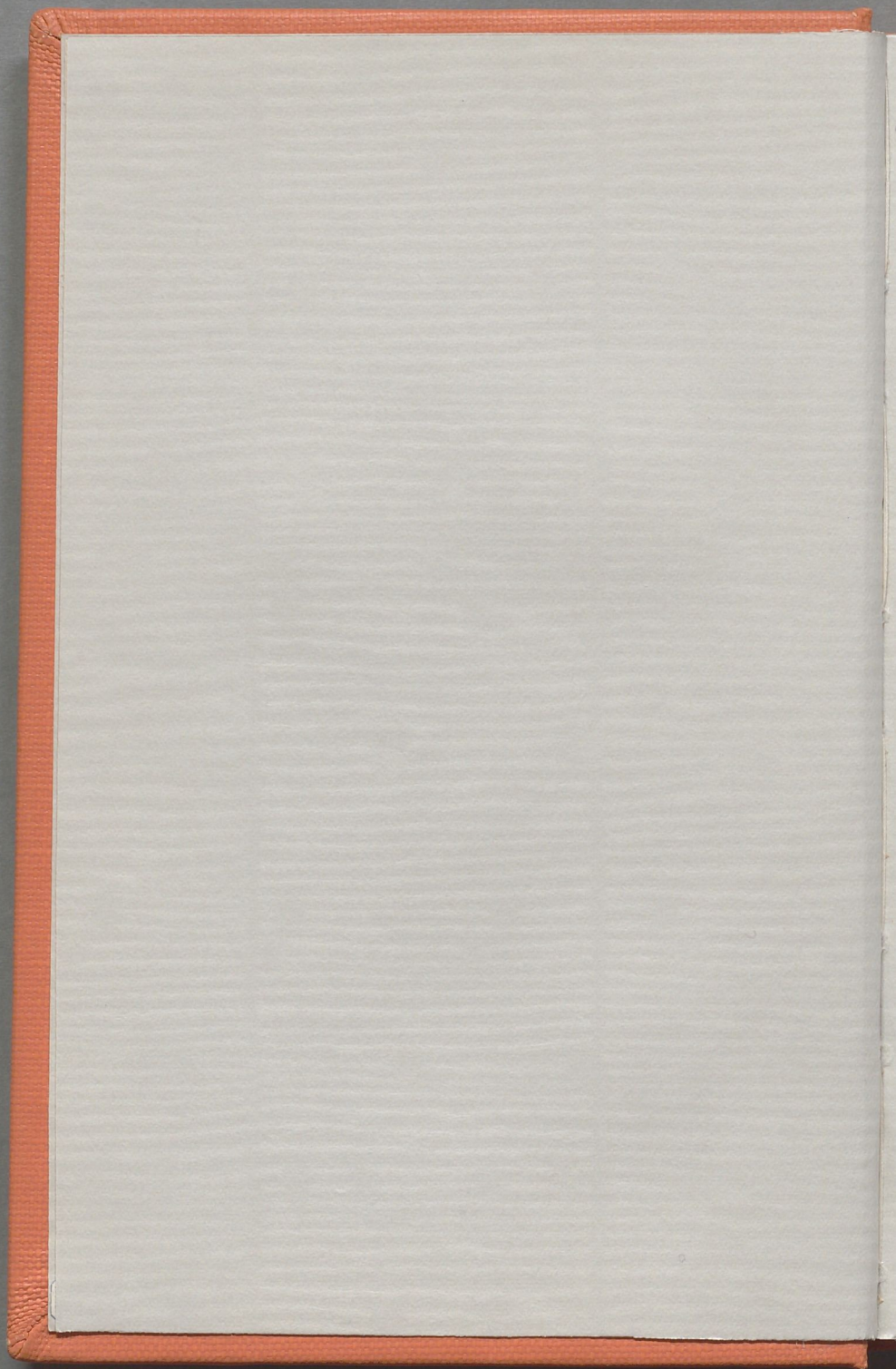
Sällsk.

Ex. A

RYBRANTS
BOKBINDERI EFTR.
STOCKHOLM

Omib. 1978

STUDENTFÖRENINGEN

VERDANDIS
SMÅSKRIFTER
131.

ETT HEM

DESS BYGGNAD OCH INREDNING

AF

RAGNAR ÖSTBERG,
arkitekt

(Första—fjärde tusendet.)

Stockholm. Albert Bonniers förlag.

Pris: 25 öre.

☛ Omslagets 2:a, 3:e och 4:e sidor torde observeras.

fattande följande ämnen:

1. Antropologi:

1. Om människans ursprung af lektorn, fil. dr *G. Adlerz*. 3:e uppl. 45 öre.
10. Från människosläktets barndom af *Ellen Key*. 2:a uppl. 20 öre.

2. Astronomi och matematik:

16. Jorden och solsystemet af prof. *Karl Bohlin*. 2:a uppl. 30 öre.
53. Almanackan och tideräkningen af prof. *C. V. L. Charlier*. 15 öre.
32. Slumpen. Något om sannolikhetsberäkning af fil. dr *Ivar Damm*. 15 öre.
68. Astronomi och kultur af prof. *C. V. L. Charlier*. 15 öre.
80. Om stjärnornas natur af fil. dr *N. V. E. Nordenmark*. Med 3 fig. 15 öre.

3. Biografi: se Historia.

4. Biologi:

21. Färgernas betydelse i djur- och växtvärlden af prof. *G. F. Steffen*. 2:a uppl. 25 öre.
81. Något om olika slag af fortplantning inom djurriket af doc. *L. A. Jägerskiöld*. Med 20 fig. 15 öre.
- 27—28. Växternas skyddsmedel emot yttervärlden af doc. *B. Lidforss*. 35 öre.
- 62—63. Om tobak af prof. *C. G. Santeson*. 45 öre.
66. Om sjukdomar hos sädeslag och andra kulturväxter förorsakade af parasitsvampar af doc. *Karl Starbäck*. Med 21 bilder. 35 öre.
2. Dödlighetens aftagande i Sverge och orsakerna därtill af prof. *Curt Wallis*. 2:a uppl. 10 öre.
59. Om psykisk uttrötning. Föredrag af prof. *Hj. Öhrvall*. 2:a öfversedda uppl. 25 öre.
- 88—89. Några hufvuddrag af fosterutvecklingen af prof. *J. Aug. Hammar*. Med 46 fig. 70 öre.
94. Människans inälfsmaskar af lektor *Johan Erikson*. Med 35 fig. 25 öre.
97. Ur de djurfångande växternas lif af fil. dr *K. Starbäck*. Med 25 fig. 20 öre.
105. Något om vår kropps egna skyddsmedel mot bakterier af med. dr *Anna Stecksén*. 15 öre.
115. Ryggradsdjurens närmaste nu levande förfäder af fil. lic. *L. Gabr. Andersson*. Med 28 fig. 25 öre.

5. Botanik: se Biologi.

6. Filosofi och Religionsvetenskap:

15. Om tanke- och yttrandefrihet af *John Stuart Mill*. Öfvers. från engelskan af prof. *Hjalmar Öhrvall*. 2:a genomsedda uppl. 30 öre.

35. Moralens utveckling. Fri bearb. efter *Ch. Letourneau*: »L'Évolution morale» af *Ellen Key*. 2:a uppl. 40 öre.

55. Individualism och socialism af *Ellen Key*. 2:a uppl. 40 öre.

67. Bildning. Några synpunkter af *Ellen Key*. 2:a uppl. 20 öre.

77. Skönhet för alla. Fyra uppsatser af *Ellen Key*. 3:e uppl. 30 öre.

125. Det skönas problem af konstnär *Richard Bergh*. 25 öre.

65. Om naturvetenskapernas betydelse för världsåskådningen af byråingör *Karl af Geijerstam*. 2:a uppl. 15 öre.

3. Koranen, Muhammedanernas religion af prof. *H. Almqvist*. 2:a uppl. 15 öre.

7. Fysik och kemi:

41. Elden af doc. *Wilhelm Palmær*. 20 öre.

54. Om naturkrafternas växelvärd af *Hermann von Helmholtz*. Öfvers. af *Hj. Öhrvall*. 2:a uppl. 35 öre.

73. Förfalskningar af närings- och näringsmedel af handelskemisten *J. Landin*. 30 öre.

8. Geologi:

6. Istiden, ett skede i jordens historia af prof. *A. G. Högbom*. 2:a genomsedda uppl. Med 8 figurer. 25 öre.

19. Syndafloden, efter *Edv. Sness*, af *Gunnar Andersson*. 2:a genomsedda uppl. 25 öre.

64. Våra torfmossor af doc. *Rutger Nander*. 2:a uppl. 25 öre.

70. Bårgens uppkomst af doc. *Carlman*. Med 25 fig. 35 öre.

9. Historia och Biografi:

79. Några ord om *Berzelius* af lektor *G. Söderbaum*. 25 öre.

13. Tillståndet i Frankrike före revolutionen 1789 af red. *Otto v. Zweigbergk*. 2:a genomsedda uppl. 25 öre.

22. Den stora franska revolutionen af red. *Otto v. Zweigbergk*. 25 öre.

69. Sverges inre tillstånd under 1800-talet af lektor *Hugo Larsson*. 25 öre.

14. Voltaire och hans strid mot tyttomdomarna i religion och sambällning af litt. *Hellen Lindgren*. 2:a uppl. 35 öre.

18. *Giordano Bruno*, en tankefrihetskämp, af lektorn, fil. dr *Johanman*. 2:a genomsedda uppl. 25 öre.

71. Spanien och Kuba af litteratör *Carlman*. 25 öre.

43. *Kolumbus och upptäckandet af Amerika* af doc. *Karl Ahlenius*. 25 öre.

96. Fornskandinaviska upptäckelser i Nordatlantiska hafvet af *Karl Ahlenius*. 30 öre.

Verdandis småskrifter säljas i alla boklädor.

Betydliga plåser, om antman göt

PSALA

STUDENTFÖRENINGEN VERDANDIS SMÅSKRIFTER. 131.

ETT HEM

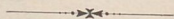
DESS BYGGNAD OCH INREDNING

AF

RAGNAR ÖSTBERG

arkitekt

(Andra tusendet)

STOCKHOLM

ALBERT BONNIERS FÖRLAG

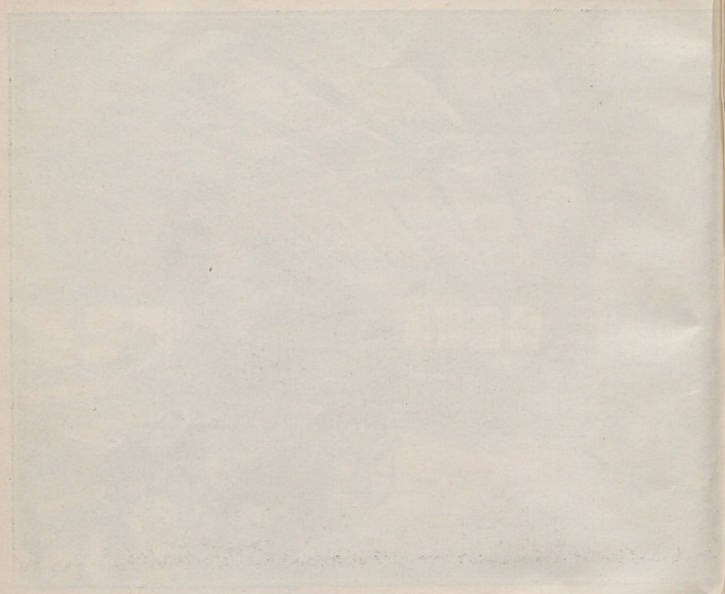

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30
31
32
33
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60
61
62
63
64
65
66
67
68
69
70
71
72
73
74
75
76
77
78
79
80
81
82
83
84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100

Verdandis småskrifter säljas i alla boklådor.

öfversättning af de viktigaste skrifterna af den afrikanska och asiatiska litteraturen. Utg. af R. Östberg.

STOCKHOLM
ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1905

STOCKHOLM
ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1905

RAGNAR ÖSTBERG

STOCKHOLM

ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1905

Må hvar och en som bygger besinna att han bygger för *sig*, för *sin* trefnad, för *sitt* behof, efter *sina* tillgångar och för njutandet af *sina* goda vanor. Att han bygger och möblerar för att bädda åt sig ensamt och de sina godt och väl och trifsamt i hvardagslag, att allt hvad han gör är noga beräknat att tillfredsställa det han i sitt dagliga lif behöfver af praktiskt godt och hvad han därutöfver förmår af godt behag. Bygg icke, inred icke, möblera icke för dina vänner, för dina gäster, för främmande, som komma och gå. Vänner och gäster äro dig till skada, om din hänsyn till dem lockar dig att frångå ditt personliga bästa. Lifsarbetet och allmänna kraf tvinga ofta härtill, men låt hemmet vara din egen kära fristad, som du bygger och reder för ditt eget jag och de dinas värma. Dina verkliga vänner förstå behaget att någon gång få dela med dig just detta.

Men hvem kan vara så oförståndig att ordna sitt hem på annat sätt? Jo, de allra flästa, flertalet inom alla klasser, fattiga som rika, bildade som obildade. De ordna icke efter sitt eget behof. De ordna efter som den och den har gjort det förut, efter än den och än den fåfängans hänsyn, efter som det anses fint eller icke fint. En arbetare eller en medelålders kvinna, som sparat ihop sin lilla skärf, bygger sin stuga på två rum och kök, bestående af ett litet rum och ett litet kök, där hon själf vistas, samt ett stort, präktigare utstyrt rum, som står oeldat, obegagnat i hvardagslag för att på söndagar och då och då ta emot vänner och bekanta. Bonden, som väl trifts i den gamla byggnaden med sin sofkammare och sitt stora, rym-

liga kök med öppen spis där familjen i årtal under trefnad samlats, bygger, blott för det är »nymodigt» och för att grannen gjort så, ett nytt stort hus i två våningar med ett orimligt antal fönster rundt om, och där bakom raden af fönster ofta endast finnas kalla, omöblerade rum, som ståta mot landsvägen med sina gardiner, medan husfolket allfjämt sitter i köket, som nu alldeles förlorat sin karaktär af hvardagsrum och förminskats till ett eländigt herrskapskök. Stadsbon, som hyr, inreder och möblerar sin bostad med öfvervägande tanke på sina främmande, där vid lägliga tillfällen, sängkammaren förvandlas till spel- och rökrum. Vår bildade ungdom vid universiteten har i det längsta uppfört nationshus, deras *hem*, där fästlokaler fullständigt fördrifva möjligheterna till anordningar för intimt behag och intelligent samkväm. Visar ej detta hur sällan det väsentliga, det *hvardagliga* behovet lägges till grund för ordnandet af ett hem, hur liten aktningen är för det egna jaget, för hvardagens arbete och hvardagens hvila. Förnuftet säger likväl att det är allt detta för hvilket hemmet är sätet. Det är *jag* och *mitt eget*, som där främst skall ha det riktigt godt, så godt som jag förmår och jag ensam förstår att reda det åt mig för att där njuta arbete, hvila och behag hvar dag — de äro ej så många på denna jorden. För Guds skull eller än mer för din egen skull, tänk ej på fäster, vänner och bekanta härvid, på hur det skall se ut för andra, ståtligt och fint, på hur den har det och den, på att »en ann' ä' så god som en ann'», på att det är »nymodigt». Tänk om igen och direkt på din egen trefnad. Tag väl vara på och tänk noga ut hvad du själf behöfver och trifs med. De flästa veta det icke, förstå det icke — och häri ligger förklaringen till alla fåfängans och oförnuftets hänsyn. Du utmärker dig själf redan genom förvärfvad klar insikt om ditt tycke och ditt särskilda behof. Du har äfven härigenom nått en begränsning, som ökar din förmåga — både ekonomiskt och andligt — att ordna ett

hem, och i det du börjar härmed skall den glädje och den säkerhet, som följer en medveten vilja, ge just den hållning på din boning, som är den rätta och den värdiga, nämligen din egen.

Då det gäller att bygga och att bestämma rummens antal, storlek och inbördes läge må du erinra dig att ju mindre den ekonomiska tillgången är, desto större betydelse har matfrågan och desto mer måste det hela koncentrera sig kring att tillfredsställa de två primitivaste behofven: äta och sova. Allt efter som tillgångarna växa och kulturbehofven ökas, men först då, träda dessa behof i bakgrunden och de utrymmen som erfordras för dem i ett hem få en allt mindre framträdande karaktär. Denna grundlag i rumsekonomi skulle man tro tillämpas såsom af sig själf i verkligheten. Men ingalunda. Där arbetas bland de mindre bemedlade med händer och fötter emot denna ekonomiska grundlag, som så lätt i sin tillämpning kunde omformas till en vacker dygd. Deras byggnadsinredning går dess värre i regel ut på att så mycket som möjligt *dölja* de verkliga behofven och ändamålen, och försumma dessa för att ge sken af högre välstånd och bekvämare vanor.

Som illustration härtill må relateras följande lilla händelse: En medelålders ogift kvinna kom och visade mig af henne själf uppgjorda planritningar till sin stuga (»villa» som hon kallade den), rymmande tambur, kök och två rum. Hennes lägenhet bestod sålunda af ett stort rum, kalladt förmak, med fyra fönster och två dubbeldörrar, ett litet rum, sängkammaren, med två fönster och två dubbeldörrar samt ett kök, mycket knappt tilltaget. Jag yrkade genast att köket och sängkammaren skulle göras större på förmakets bekostnad och att detta skulle användas till matsal och hvardagsrum.

»Men vi äta i köket, jag och min syster, som bo tillsammans och förmaket vill jag ha fint, då någon kommer,» sa hon.

»Jag trodde ni byggde för er egen trefnad. Det stora rummet skall ni då ordna riktigt trefligt för er själf i hvardagslag och köket, där ni vistas så mycket, måste bli större.»

»Nej, *aldrig* vilja vi stöka till vårt förmak! Det där kan vara för folk som har råd. Hur skulle det bli om vi jämt använde det? Där skulle städas och dammas hvarenda dag. Möblerna skulle nötas och smutsas och vi ha ingen tjänare att sköta om det. Nej — det rummet ha vi icke råd att använda och elda hvarje dag. Det ska stå för våra främmande.»

»Men hur kan ni vara så oförståndig att bygga och bekosta ett helt rum åt era främmande på det viset. Hvarför icke spara, bygga endast för egen räkning, och blott göra ett medelstort rum och ett riktigt stort kök, som ni verkligen behöfver och själf använder.»

»*Som om* vi skulle vara torparfolk! Kan vi be våra vänner sitta i köket, då vi kan få ett fint rum att visa?»

»Det blir bara väl trångt och tråkigt för er själfva, ty ni bygga ju för att själfva bo godt, medan det stora, dyrbara och af er obegagnade rummet står och väntar att ståta för era vänner.» Men förgäfvos! Hon var säker. Samma oförnuftiga säkerhet är allmän, ty det gäller framförallt, att det hela skall se »herrschaftligt» ut, medan rymligheten och bekvämheten i kök och sofrum fullständigt försummas för skenet och de främmandes skull.

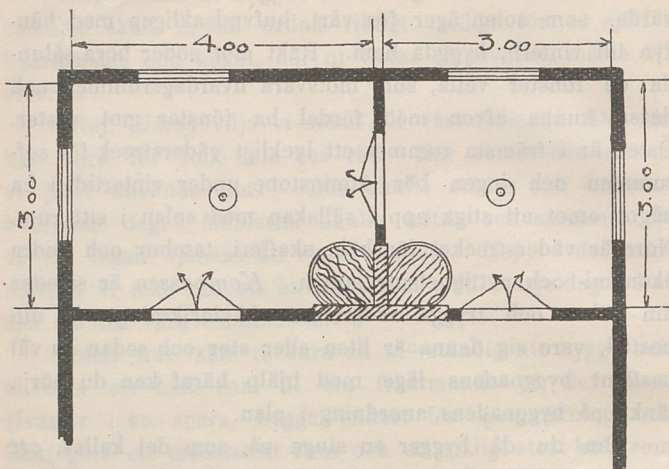
Det finnes lyckligtvis en mäktigare och större vän mer värd att taga vara på vid inriktningen af ett nordiskt hem, och det är *solen*, allas vår välgörare. Allt bör ordnas och vändas, från byggnadsgrunden till innerväggar och fönster, för att mottaga och ge oss tillfälle att njuta af hennes mångsidiga gåfvor.

På en fritt belägen tomt bör med ett ord i främsta rummet väderstrecken bestämma huru byggnaden skall inställas. Landsvägar, andra hufvudvägar eller t. o. m. vackra

utsikter äro af underordnad betydelse jämförda med det värde, som solen äger för vårt, hufvudsakligen med hänsyn till vintern, byggda hem. Rakt mot söder böra sålunda de fönster vetta, som motsvara hvardagsrummen och dessa kunna äfven med fördel ha fönster mot väster. Öster är i främsta rummet ett lyckligt väderstreck för sofrummen och ingen bör åtminstone under vintertiden ha något emot att stiga upp i sällskap med solen i sitt rum. Norr är väderstrecket för kök, skafferier, tambur och andra ekonomi- och nyttighetsutrymmen. *Kompassen* är således din säkra och trygga rådgifvare vid inriktningen af din bostad, vare sig denna är liten eller stor och sedan du väl bestämt byggnadens läge med hjälp häraf kan du börja tänka på byggnadens anordning i plan.

Om du då bygger en stuga på, som det kallas, *ett rum och kök* eller som det riktigare bör benämnas, ett matrum och ett sofrum, (se pl. 1) så måste matrummet bli det allra väsentligaste rummet och bli ditt hvardagsrum. Det göres stort, ej mindre än 25 kvadratmeter, och inredes på allt sätt ändamålsenligt och blir på samma gång matsal, hvardagsrum och kök. Ingenting hindrar att det göres angenämt och prydligt, blott det tilltages rymligt och spisen ordnas väl med nog stor impipa för utdrag af matoset och isynnerhet om du där kan slippa sängplatser. Dessa må uteslutande upptaga det andra rummet, sofrummet, som från början till sin form och sin storlek i möjligaste mån beräknas för det erforderliga antalet sängplatser. Genom att från början tänka ut huru alla sängar bäst skall stå, huru dörren till stora matrummet bäst skall sättas på väggen för att vinna utrymme för möblerna; genom att ha fönster endast på *en* vägg och tämligen högt från golfvet (0,90 meter); genom att alltid använda enkeldörrar (0,90 meter \times 2,10 meter) vinner ett rums praktiska värde högst betydligt. Ett genomgående fel vid mindre byggnaders anordning är att anbringa fönster på rummens alla ytterväg-

· FIG. A ·

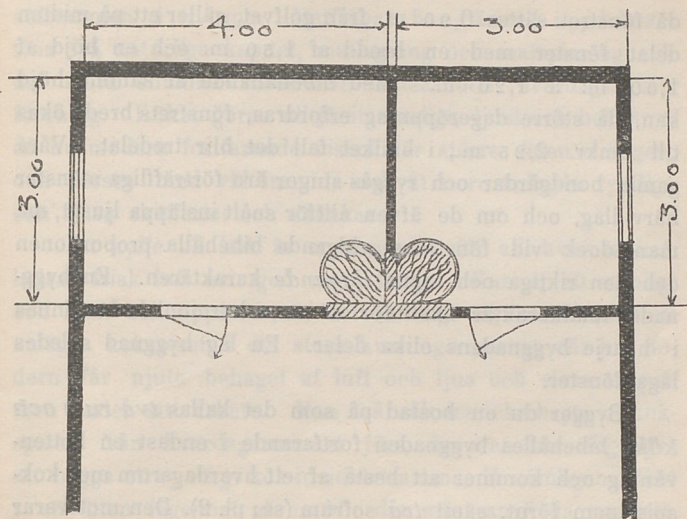

gar. Man måste minnas att fönster äro till för att belysa ett rum, icke för att dekorera en yttervägg.

I ett rum bör som regel, särskilt då det är litet, icke finnas fönster på mer än en vägg. I små och medelstora byggnader blifva lätt fönster på mer än en vägg i ett och samma rum ett riktigt otting. Det tager nämligen bort ett stort och nyttigt väggutrymme, det försvårar anbringandet af möblerna, det gör rummet dragigt och således dyrare i uppvärmningen, det gör rummets belysning mindre behaglig och ger ögat mindre ro.

Som belysande illustration till huru en rumsanordning *icke* bör vara, såvida det ej gäller rum med slottsdimensioner, hänvisas till ofvanstående fig. A, som återger en gängse planläggning af ändpartiet af byggnader på landet. Rummens sidor hålla vanligen endast 3 à 4 meter och äro likvisst samtliga upptagna af dubbeldörrar eller af fönster. Med kakelugnen i hörnet och med uppslagna dörrar återstår knappast någon plats för möbler och ändå mindre för ägaren af huset, såvida han ej vidtager särskilda åtgärder att anbringa sig i den från gipsrosetten nedhängande takkro-

FIG. B.

ken. Typen är typisk för oförtänksamheten och lika vanlig. En klok människa anordnar fönster och dörrar vid en sådan rumläggning sålunda (se: fig. B):

För hvarje rum fönster å endast *en* vägg och dörr (enkeldörr) å endast *en* vägg, hvilken dörr går från de mindre rummen utåt till det större. Fördelarna äro: rummet kan möbleras, det är fritt från drag, det är lättare att hålla varmt, det är billigare att bygga, det är angenämare belyst och ägaren kan vistas där, hvarigenom takkroken, för hvilken ej längre någon användning finnes, kan bortfalla jämte sin vanprydande gipsrosett.

I mindre byggnader äro långsträckta, således till formen liggande fönster ändamålsenligare än på höjden gående. Dessa senare fordra en högre fasad samt större och högre salar, och då dessa på höjden gående fönster nu så ofta förekomma på mindre träbyggnader beror detta just på ett oförståndigt öfverflyttande af en fönsterform, lämpad för stora höga byggnader till mindre hus eller stugor, som kräfva

en helt annan fönsterbildning. Som lämplig fönsterform, då fönstret sättes 0,90 m. från golvet, gäller ett på midten delat fönster med en bredd af 1,50 m. och en höjd af 1,00 m. å 1,20 m. Med bibehållande af samma höjd kan, då större dageröppning erfordras, fönstrets bredd ökas till omkr. 2,25 m., i hvilket fall det blir tredelat. Våra gamla bondgårdar och ryggås-stugor äro förträffliga mönster härvidlag, och om de äfven alltför snålt insläppa ljuset, må man dock vid fönstrens vidgande bibehålla proportionen och den riktiga och lugna *liggande* karaktären. En byggnads totalkaraktär skall för att vara harmonisk återfinnas i hvarje byggnadens olika delar. En låg byggnad således låga fönster.

Bygger du en bostad på som det kallas *två rum och kök*, bibehålles byggnaden fortfarande i endast en bottenvåning och kommer att bestå af ett hvardagsrum med kokspis, som förut, samt *två* sofrum (se: pl. 2). Den motsvarar behovet hos en familj af ungefär samma ekonomiska resurser som ägaren af föregående typ-byggnad, men där antalet barn kräver större utrymme för bäddar. Det stora rummet blir äfven här på samma gång matsal, matlagningsrum och hvardagsrum. För att i det mindre sofrummet ge möjligast stora väggytor för bäddplatser, upptages ingen dörr mellan detta sofrum och hvardagsrummet, hvarigenom äfven detta senare blir rymligare och mer användbart. Hvardagsrummet får således endast dörr till förstugan och till det större sofrummet. Ett strängt ekonomiserande med antalet dörrar är alltid en klok åtgärd. Det må ytterligare upprepas att det underlättar möbleringen, gör rummet rymligare och ger det en lugnare, mer ombonad prägel som förtar oron hos ett passage och genomgångsrum.

Vid en byggnad på *tre rum och kök* kan kokspisen flyttas ut ur hvardagsrummet och ett särskilt kök inredas invid detta (se pl. 3). Det afgjort mäst ekonomiska torde då vara att fördela rummen i bottenvåning och vindsvåning på så sätt att stora hvardagsrummet och köket (som ej får hålla

under 16 kvadratmeter) förlägges där nere och de båda sofrummen 1 tr. upp. Matfrågan har härmed uppdelats i sina två naturliga kapitel, matlagning och matspising, och det stora rummet motsvarar matsal och hvardagsrum i förening. Köket göres alltjämt rymligt, ljust och bekvämt, då husmodern fortfarande vistas där större delen af dagen, och förses med väl inredda och åt norr anlagda rymliga och ljusa skafferier och skänkar.

Ett kyffe till kök är en styggelse för allt hvad renhet, hälsa, frisk luft och god smak heter. Kan ej ett rymligt och ljust kök uppföras, är det oändligt mycket klokare att anlägga kokspisen i det stora hvardagsrummet, där husmodern får njuta behaget af luft och ljus och stora utrymmen under sitt arbete. Man må således icke bryta ut kokspisen från hvardagsrummet förr, än man har tillgångar att bygga ett *rymligt* kök invid detsamma, då nämligen köket i en liten lägenhet gärna blir det mäst använda rummet.

Sofrummen i öfre våningen blifva gafvelrum med fönster åt öster och väster och med hälst endast en dörr till hvarje rum d. v. s. antingen dörr från den öfre förstugan till hvar ett af sofrummen, i hvilket fall ingen dörr göres *mellan* rummen, eller också (se: pl. 4) dörr från förstugan endast till det större rummet, i hvilket fall dörr upptages mellan de båda sofrummen. Härigenom kunna rummen bättre utnyttjas.

En byggnad för en familj på *kök och fyra rum* (se pl. 5) förutsätter användandet af tjänare och följaktligen äfven jungfrukammare och torde ordnas i bottenvåning och vindsvåning, med rummen så fördelade att där nere lägges köket med sofakammare för jungfrun, matsalen och hvardagsrummet samt däruppe, såsom två gafvelrum, sofrummen. Denna typ, liksom närmast föregående, torde länge kunna tillfredsställa ganska skilda behof och olikgradiga ekonomiska resurser med bibehållande af samma idé i uppdelningen men med användande af större eller mindre byggnadsareal. En bostads användbarhet och behag växer ingalunda med

antalet rum. Det är en alltför gängse oförnuftig vana detta att använda flere och små rum i stället för få och rymliga. Från städerna, där hvarje kvadratfot har ett uppdrifvet värde, ha dessa små genom ekonomiska spekulationer förkrympta rum ätit sig in på landet och delat upp och förstört det stora spiselrummet och den rymliga kammaren bredvid, hvaraf den gamla landstugan förut bestod. Stadsbornas olyckliga öde att få bo i en massa smälådor, bör sannerligen icke vara tongifvande för den som bygger fritt och på en jämförelsevis vid tomt.

Ökade behof och större tillgångar vidga ett hem allt mer, men denna lilla rådgifvare afser ej att löpa vägen upp till de stora tillgångarna och de därmed sammanhängande stora hemmen. Den är beräknad för de enklaste lefnadsvanor och afser att visa hur vid en byggnad omtänksamhet och omsorgsfullt inträse alltid förmå att äfven med de minsta medel locka fram trefnad, och ändamålsenlighet.

Det första plus i utrymme som kan vinnas utöfver här angifna planläggningar, bör man emellertid ihågkomma, skall användas till ett *badrum*. Dock får frånvaron af badrum ej vara lika med frånvaron af ett badkar, för hvilket, åtminstone i senast beskrifna byggnad, en särskild plats alltid kan beredas. Äfven frånvaron häraf tillåter i alla händelser kroppens dagliga afsköljning med kallt vatten i en mindre skrymmande badbalja, eller om badbalja saknas, medels en genomblött handduk. Detta omnämnes därför att om man håller sin kropp, den byggnad man ständigt bär på, grundligt ren följer däraf ett bestämt behof af renhet rundt omkring en och af prydighet, och hemmets behag och friskhet är mäktigt beroende häraf*.

Byggnadens yttre, det måste ihågkommas, bör helt och hållet bli en följd af det inres ändamålsenliga anordning och sålunda ej omvänt tagas såsom utgångspunkt för

* Se N:o 84 af Verdandis småskrifter »Renlighet och frisk luft» af Hjalmar Öhrvall.

rummens läge och fönstrens placering. Framför allt få ej fönstren betraktas som nödiga dekorationer på en vägg-yta eller endast där anbringas för att fylla en tom vägg eller framkalla »symmetri». *Hela* väggytor med enstaka fönster är mycket mer välgörande för ögat just på grund af kontrasten mellan det genombrutna partiet, fönstret och den lugna, fasta väggen, än flere fönster med små väggstumpar emellan sig. Detta senare framkallar, förutom obehaget, som härigenom lätt bibringas rummens inre, gärna en glasaktig, skör och innehållslös effekt af byggnaden. Härvidlag, som i allt, då det gäller träbyggnader, ha vi mycket att lära af våra gamla ännu bevarade timrade hus. De släppte måhända in väl sparsamt med dager; men vi återigen gå i våra trähus till väga, som vore vi glasmästare alla. Undvikas må också alla extra utsmyckningar och dekorationstillägg å la pappersblommor. Släta, raka eller förståndigt böjda bräder, helst så breda som möjligt, till dörr och fönsteromfattningar samt hörnskoningar. På en och samma byggnad bör man anbringa antingen helt och hållet liggande eller också helt och hållet stående bräder. Som takresning användes med största fördel gatveltak, d. v. s. hela gaflar åt två hvarandra motsvarande sidor, och takfallen öfver de två andra. Konstruktionen är ändamålsenlig för vindsrum samt både praktisk och ekonomisk genom att man slipper bryta taket med takkupor utan detta kan täckas helt. Tegel på underlag af bräder och papp bör härvid helst användas. Ett material, som med orätt kommit till korta vid taktäckning å låga byggnader, är torf, hvilket om vintern behåller snön och är synnerligen värmebesparande och om sommaren ej hettar. De två första af här ritade byggnadstyper lämpa sig godt för torftäckning. Det lägges så att öfver takstolarnas brädpanel fästes ett dubbelt eller helst tredubbelt lag af näfver, häröfver lägges ett torflager med gräset nedåt och så häröfver ytterligare ett torflager med gräset uppåt, och täckningen är färdig.

Byggnadens färg är af stor betydelse för den värkan ett hus gör, större än man egentligen är van vid att tro. En god byggnad kan således alldeles fördärfvas genom en olycklig färg, medan åter ett utpräglat missfoster af formfulhet ganska fullständigt kan oskadliggöras genom en klokt afvägd färgöfversköljning. Vi ha åter inga visare rådgifvare att följa i denna ömtåliga fråga än våra gamla träbyggnader och timmerhus. De äro antingen gråa af år (hvilken grånad infinner sig å det färska virket redan efter ett par vintrar) och då med hvita fönsterspreussvärk, eller ock äro de röda af falu-rödfärg och äfven då med hvita spreussar och foder. Båda typerna äro goda modeller för färgbehandlingen. Är du säker på att du behöfver något annat, så minns att du måste taga hänsyn till omgifningen, att våra gamla gårdesgårdar äro vackra i färgen, att du kan taga hvilken färg som hälst å väggytorna om du är säker på att du har godt färgsinne, en sällsynt gåfva, och du sålunda förstår att däremot å vindbräder, hörnbräder och foder etc. anbringa den rätta kontrastfärgen.

I samtliga här återgifna byggnadstyper har beräknats, att källaren anläggas utom byggnaden, och endast i de fall, då terrängens lutning är tillräckligt stark för tillträde utifrån, lägges källaren inom byggnadsgrunden. Likaledes är det afgjort förmånligt och hälsosammast att bibehålla vårt gamla system på landet med fristående, rymliga och ljusa afträden. Den olyckliga stadsmetoden med instängda burar för detta ändamål midt bland boningsrummen bör absolut undvikas.

Några regler för den invändiga behandlingen af väggar och tak böra ihågkommas. Håll det hela ljust! Det behöfs för våra långa vintrar. Inga mörka tapeter, icke någon allt för mörk träbehandling. Håll allt väggfast trä, d. v. s. panel, dörrar, foder och fönster i en och samma klara färg t. ex. hvitt, gult, gulbrunt eller rödt etc. och välj däremot en färgen passande lugn tapet med klart och hälst litet mönster. Om tapeten är gifven och rummets

trä skall målas så stäm färgen å träet så, att det på ett godt sätt bryter mot tapeten. Hvitmena taken. Ett eftersträfvansvärt sätt för väggarnas beklädande är att helt och hållet inpanela dem med liggande spåntade bräder, eller att löst behänga dem med väfnader, hvilka då lätt kunna nedtagas för vädring. Det tilltagande inträset för väfnad i hemmet gör det möjligt att få se detta gamla goda sätt återupplifvat, och papperstapeternas värde minskat.

Möbleringen återstår. Den är en viktig sak, men kan här endast med några ord beröras. Vackra möbler behöfva ingalunda vara dyra. Liksom dyra möbler långt ifrån äro liktydiga med vackra möbler. Omtänksamhet för rummets värkan i sin helhet, liksom omsorg och ändamålsenlighet i bildningen af hvar särskild möbel är däremot en hufvudsak. Bekvämligheten och behofvet ensamt bestämmer en enkel möbels form. All fabriksutsirning, all grannlåt, allt påklistrat bjäfs må undvikas såsom pästen — det är till för att dölja ett dåligt handtvärk och är gjort för att locka en dålig smak. Med dessa synpunkter kan du lugnt börja välja. Det blir endast svårt att finna. Med fålamod, som är det första du bör vinnlägga dig om, då du startar ett hem, kan du dock gallra hvad du behöfver. Snickare på landet göra ofta både godt, smakfullt och billigt, blott de få lämpliga modeller.

Med afseende på färgen på möblerna är det alltid ett betryggande sätt att köpa omålade möbler och att så måla möbeln i samma färg som rummets fasta träinredning eller i en färg som lämpligt bryter häremot. Du vinner härmed en bestämdhet och ett lugn i rummets totalfärg, som du alltid kan utgå ifrån.

Innan du lägger dig till med rumsprydnader såsom taflo, vaser etc. så se till att det verkligt nyttiga, det du verkligen brukar och dagligen begagnar är ändamålsenligt och smakfullt. Glöm icke att det vackra ligger lika mycket i det fulländat ändamålsenliga som i det enbart för

behag tillblifna.* Ordentliga gedigna husgeråd, godt, enkelt förståndigt färgat och format porslin, bastanta, rymliga tvättbon, enkla och släta men hållbara och välgjorda lampor och ljustakar, knifvar och gafflar, skedar, skrifdon etc. är hvad du främst skall vinnlägga dig om, och du skall därvid finna hur svårt det är att vid uppköp slippa fuskgrannlåt och bjäfs. Men ditt öga uppfostras under detta urval och den långa tid, under hvilken du sedermera skall umgås med alla dessa ting, är väl värd denna jämförelsevis korta möda.

Då byggnaden sålunda en gång står färdig, in- som utvändigt, återstår det att bädda in den omsorgsfullt och fast med den öfriga delen af jordområdet, att af detta draga den största möjliga behållning, nytta och glädje och att odla din täppa med frukträd, bärbuskar och nyttiga örter för husets behof.** Först med *trädgården* får ditt lilla område sin fulla afslutning och din byggnad sin vackraste inramning. Innanför ditt staket och din grind, där du äfven rest en flaggstång, tillönskas dig sedan förmåga att med glädje och stolthet ansa och bevara din särskilda lilla bit af vårt stora Sverige.

* Se n:o 77 af Verdandis småskrifter, »Skönhet för alla», af Ellen Key.

** För detta ändamål rekommenderas på det kraftigaste Rudolf Abelins goda arbete »Den mindre trädgården, en bok för täppan och torpet», pris 1: 25 kr.

För staket och grind hänvisas till »Svenska slöjdföreningens Mönsterblad N:o 53», som gratis bekommes genom bref till Svenska Slöjdföreningen, Stockholm.

Byggnadskostnaderna äro alldeles speciellt beroende på byggnadssättet, de lokala förhållandena och materialprisen hvilka samtliga variera i olika delar af Sverge.

I Stockholmstrakten användes följande byggnadssätt:

Grunden 1 meter djupt under marklinjen af granit eller beton.

Syllar af 6×7 tums bjälkar.

Golfbjälkar af 3×9 tums halfren plank.

Ytterväggar af 3×9 tums spåntade utskottsplank med impregnerad papp på ömse sidor samt däröfver på yttersidan spåntade 1-tumsbräder och på innersidan spåntade 1-tums utskottsbräder.

Mellanväggar af 2-tums utskottsbräder panelade på ena sidan med 1-tums utskottsbräder.

Takstolar af 3×6 tums plank.

Taktäckning af 1-tums spåntade bräder, däröfver asfaltpapp och dubbelt lag 1×1 tums läkt, hvarå tegelpannorna fästas.

Fyllning af torfströ blandad med något kalk.

Innertak af 1-tums spåntade utskottsbräder eller, där oljemålning användes, 1-tums spåntade och hyflade bräder.

Golf af $1 \frac{1}{2}$ -tums spåntade halfrena bräder.

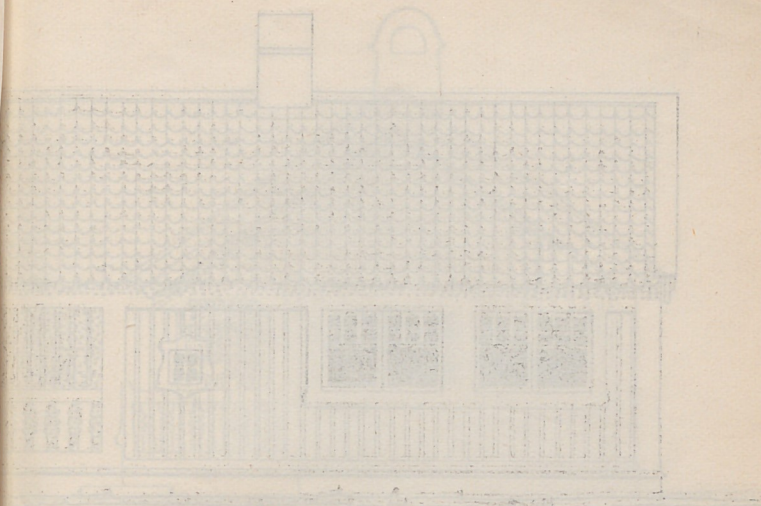
Tak- och väggbeklädnad af spänd papp. Taken hvitlimmas och väggarna tapetseras, där ej väggar och tak belagts med 1-tums spåntade och hyflade bräder för oljemålning.

Byggnaderna betinga enligt detta byggnadsätt och enligt af vederhäftig byggmästare i Stockholm lämnat anbud följande priser.

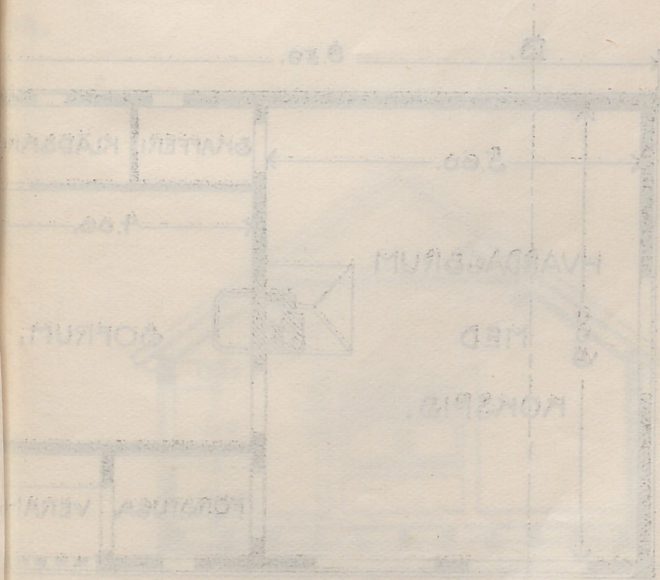
Efter plansch 1.	Kostnad	3,400	kr.
»	»	2.	» 4,250 »
»	»	3.	» 5,700 »
»	»	4.	» 5,800 »
»	»	5.	» 7,800 »

Då arbets- och materialpris under vanliga förhållanden i trakten närmast Stockholm ställer sig väsentligt dyrare än annorstädes, torde man utan öfverdrift kunna beräkna att ofvanstående kostnader i norra och södra Sverge låta reducera sig till omkr. $\frac{3}{4}$, hvarvid hänsyn tagits till att i trakten gängse byggnadsmetoder kunna komma till användning.

BOSTAD I NINE HÄRANDEBYRD

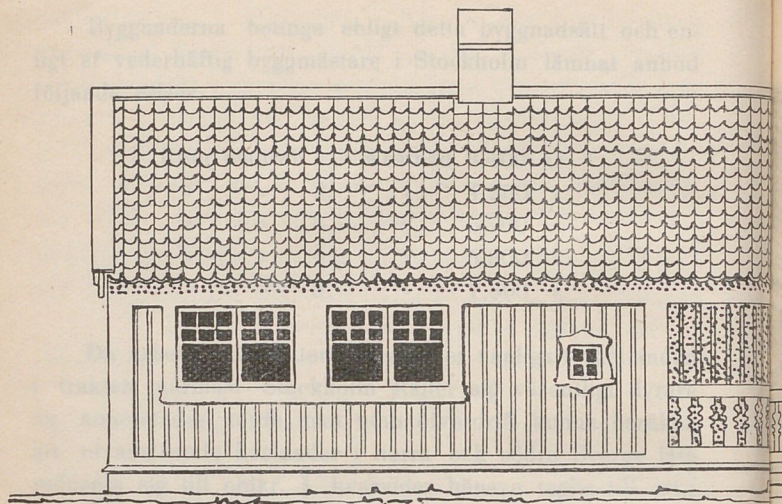
FABRIK HÖR SÖDER

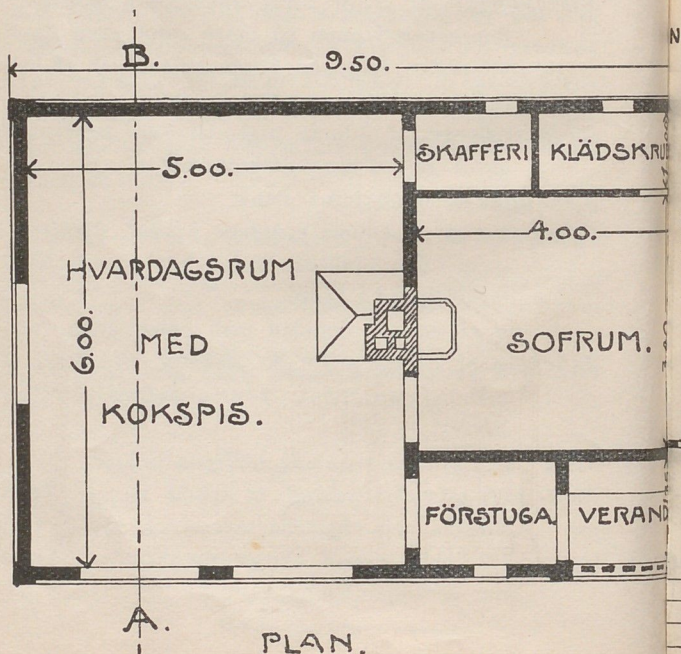
PLAN

1870

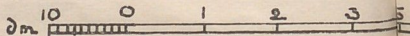
BOSTAD INNEHÅLANDE HVARDA

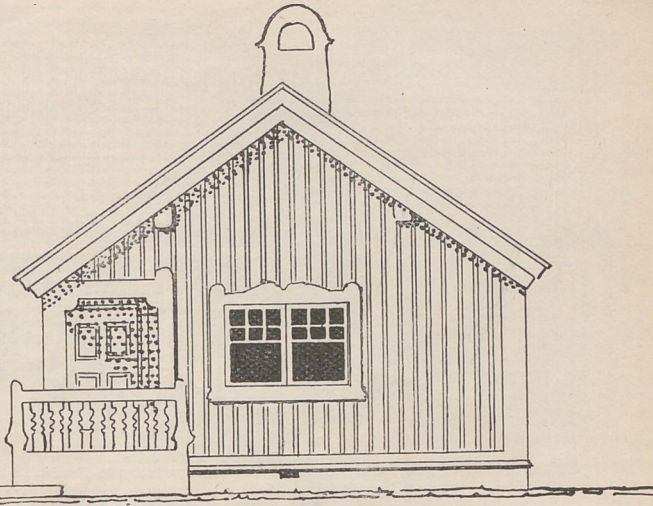

FASAD MOT SÖDER.

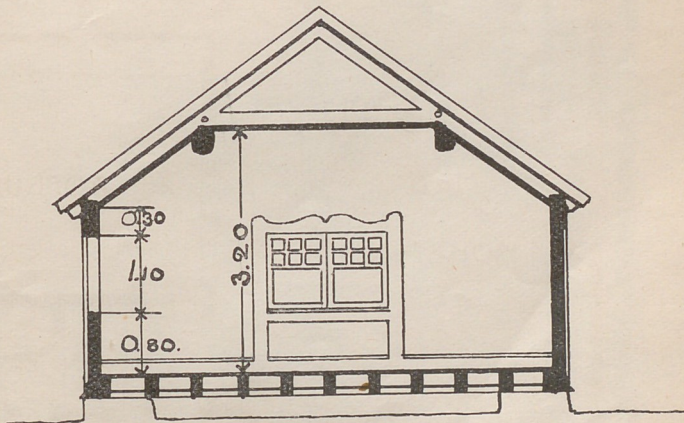
PLAN.

FASAD MOT ÖSTER.

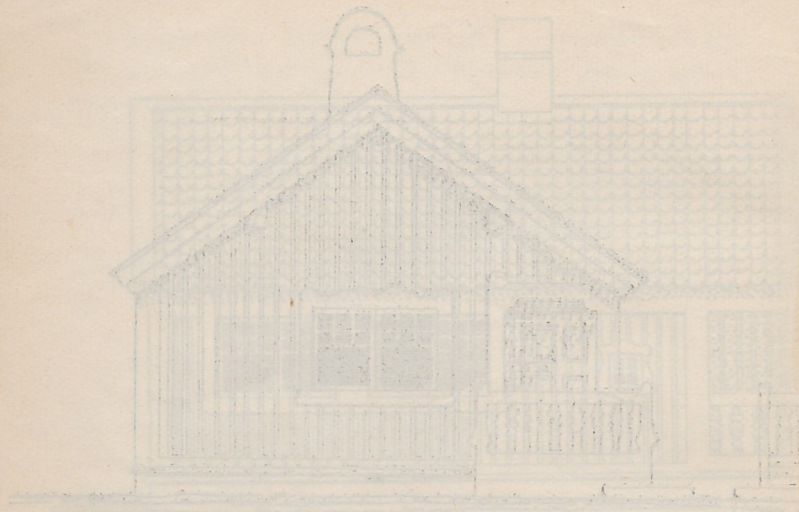
NORR.

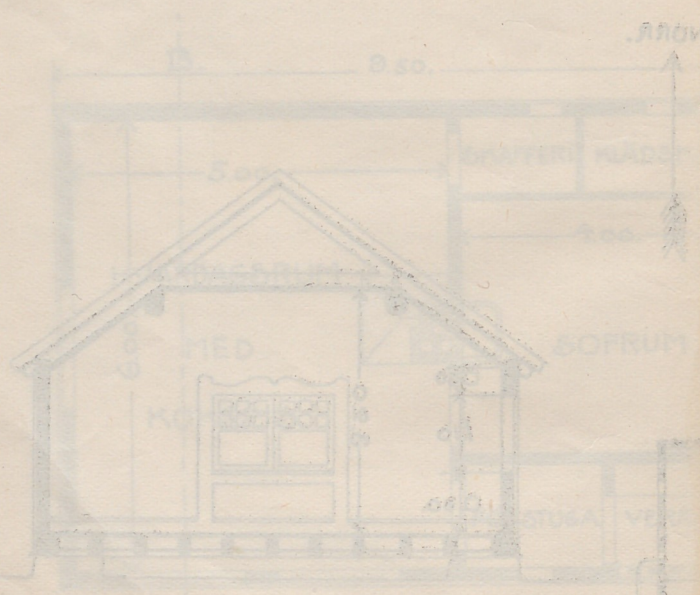
SEKTION I A - B.

5 6 7 8 9 10 M.

PL. I. UNIMVED ZOKEPDIA ANOFRUM 408

NEDES TOT FÖRÄD NOT ÖSTER.

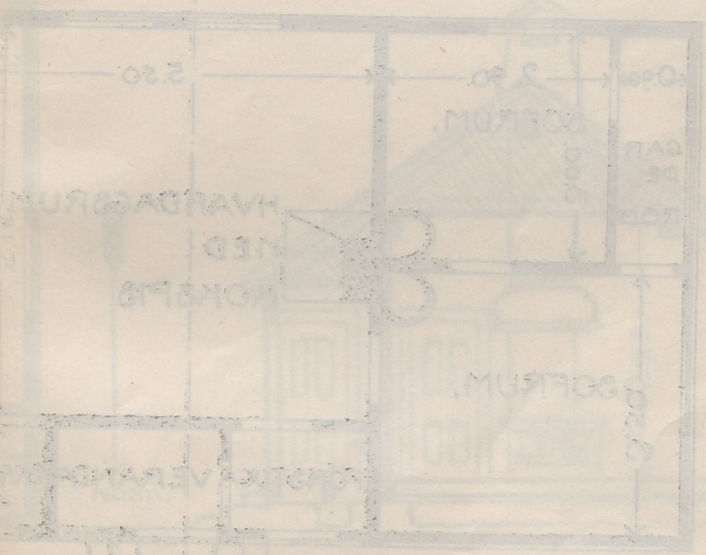

SECTION TA - B.

NÖSTÖTTOR FASAD MOT NORR.

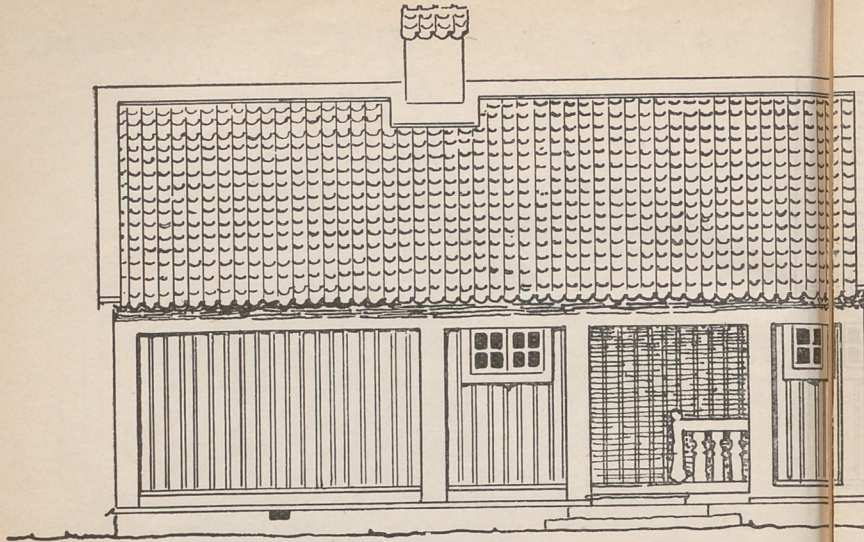
B.

PLAN.

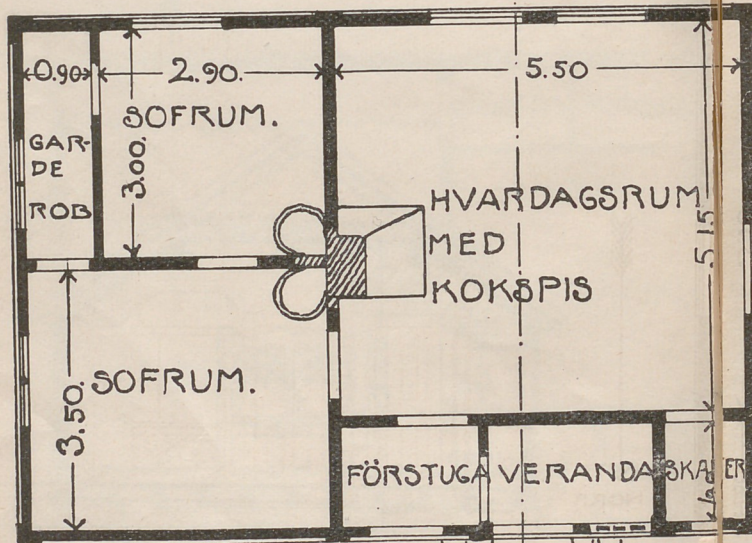
Handwritten notes and a scale bar at the bottom of the page.

BOSTAD INNEHÅLANDE HVAR DAGSRUM

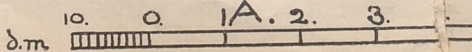

FASAD MOT NORR.

B.

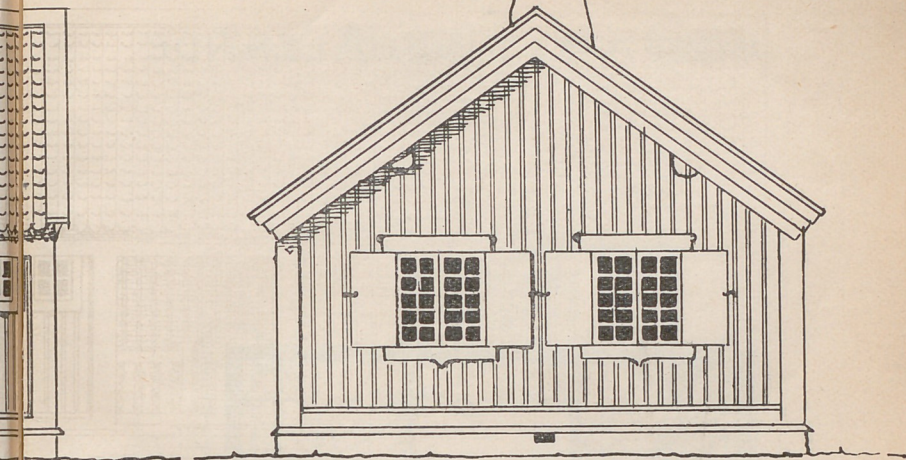

PLAN.

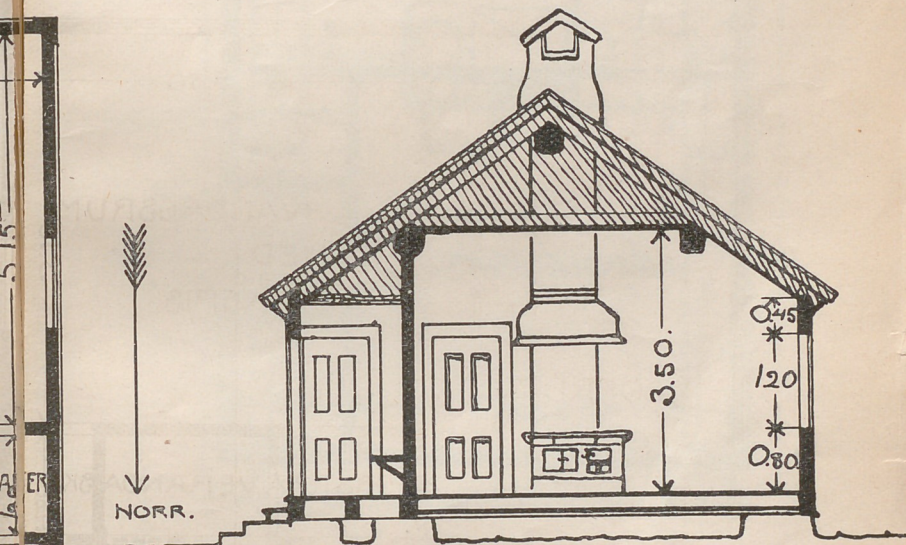

BRUM MED KOKSPIS OCH TVÅ SOFRUM.

PL. 2.

FASAD MOT ÖSTER.

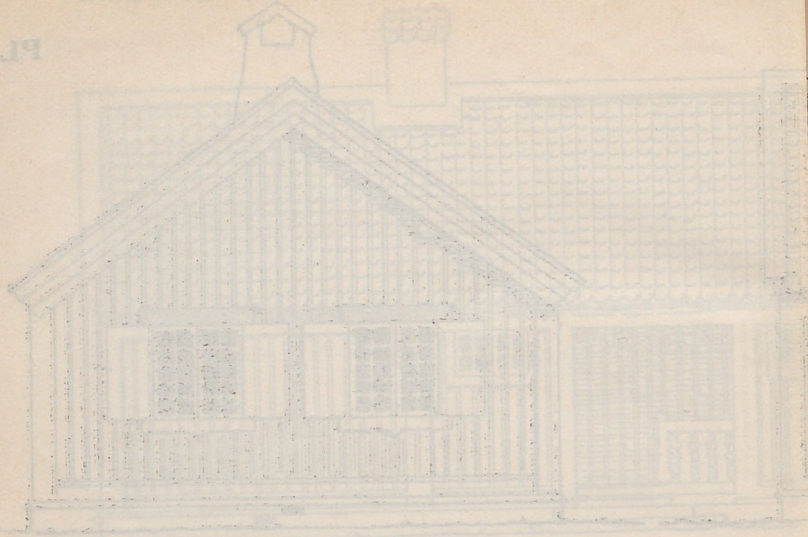

SEKSION I A.—B.

5. 6. 7. 8. 9. 10. M.

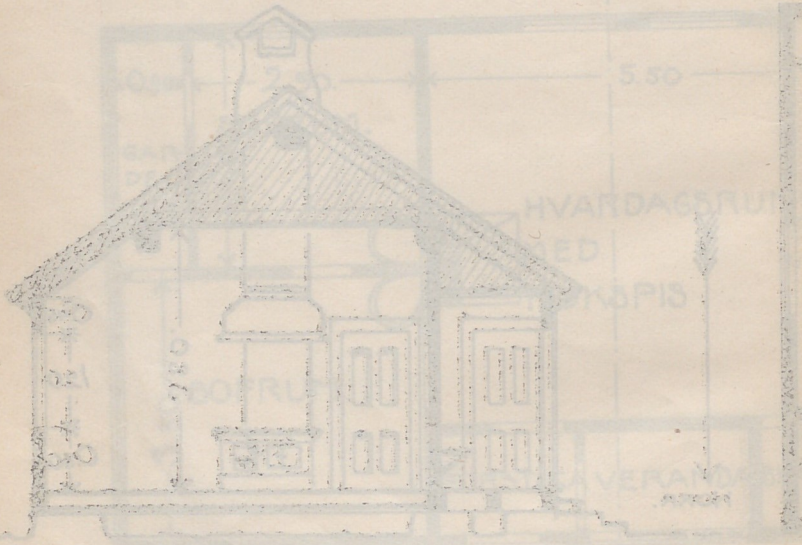
PL. 2. KÖRSTÄLLNING AV HVBÄDDNINGEN.

PL. 2.

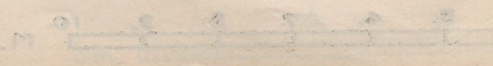

FRONT. TÖRSTÄLLNING AV HVBÄDDNINGEN.

B.

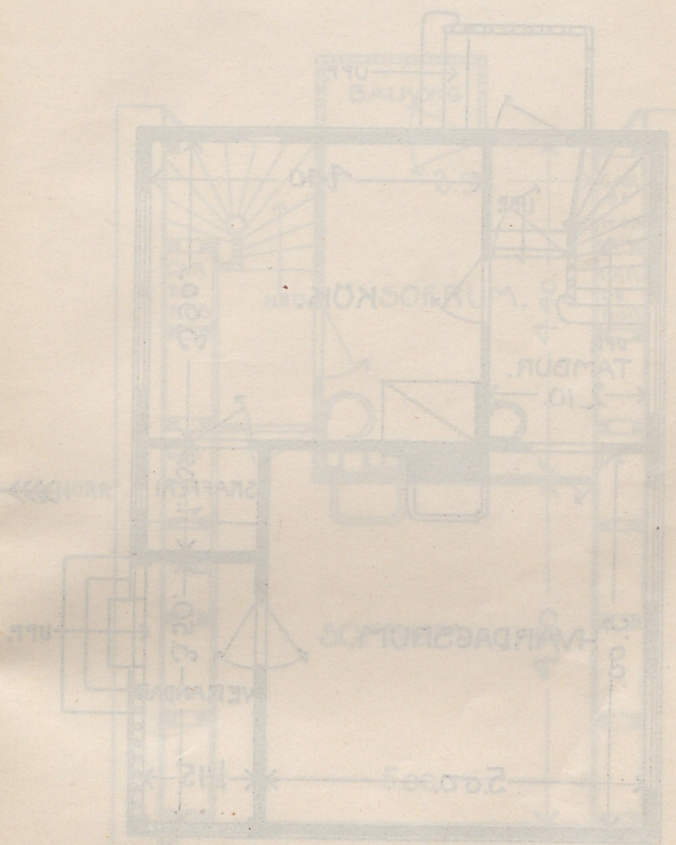

SECTION I A I HVBÄDDNINGEN.

BÖSTA BOTTENHÅLLANDE

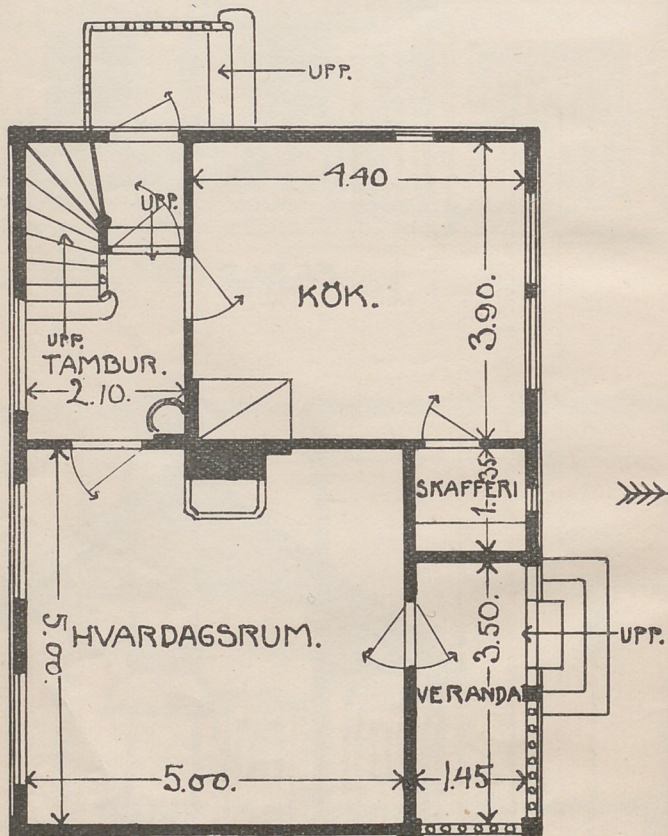
1:1

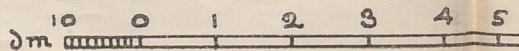
PLAN AF BÖSTENVÅNINGEN

1:1

BOSTAD INNEHÅLLANDE

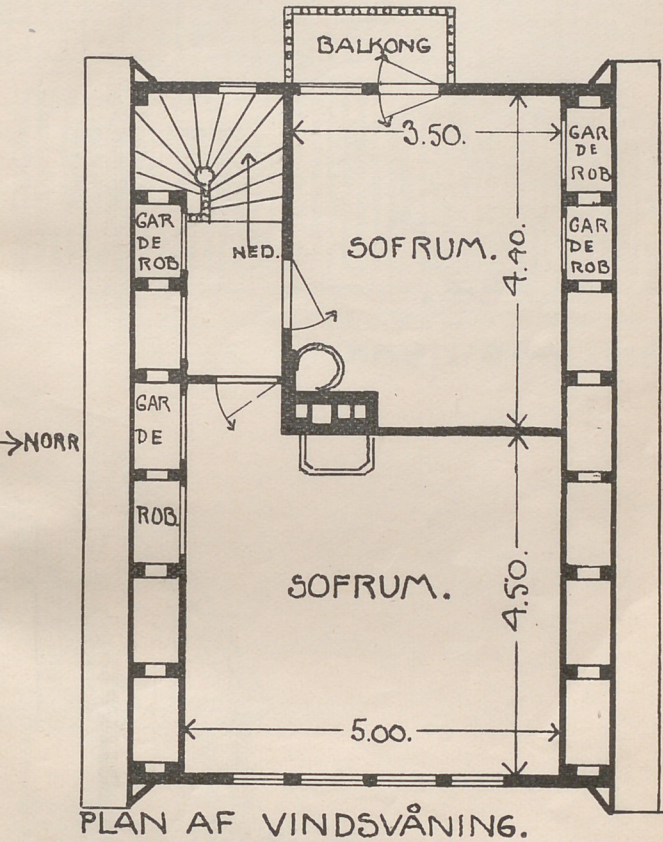
PLAN AF BOTTENVÅNING

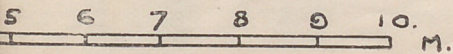
2400

PL. 3, a.

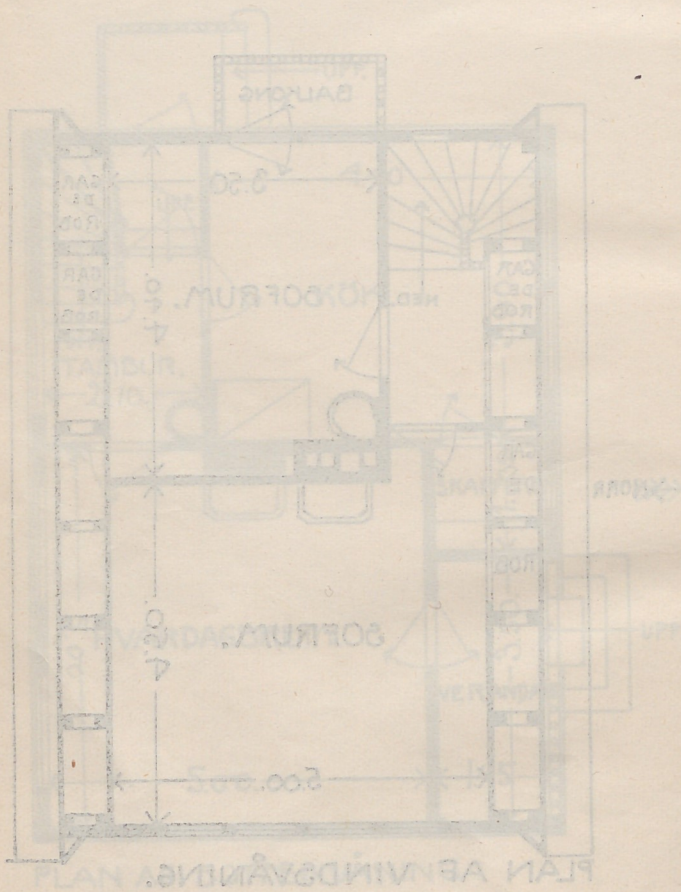
TRE RUM OCH KÖK.

PLAN AF VINDSVÅNING.

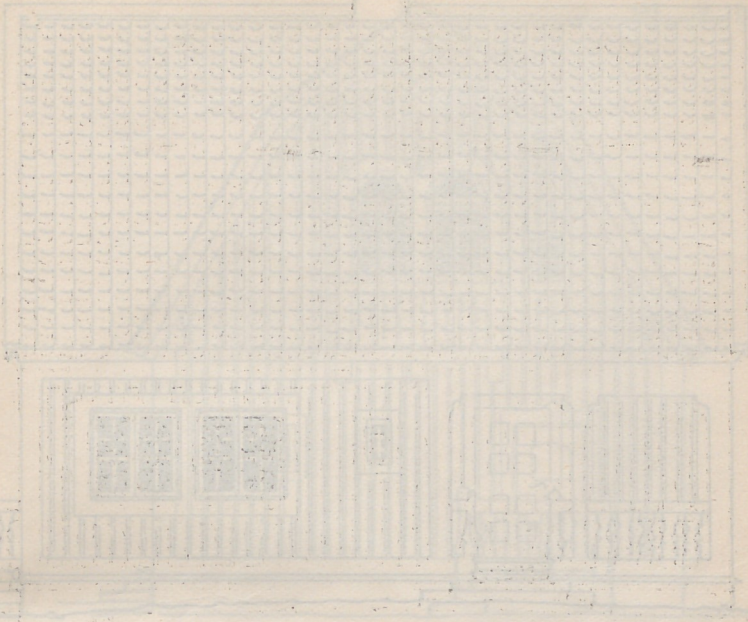

EDTEL RÄNNOCHE A KÖK

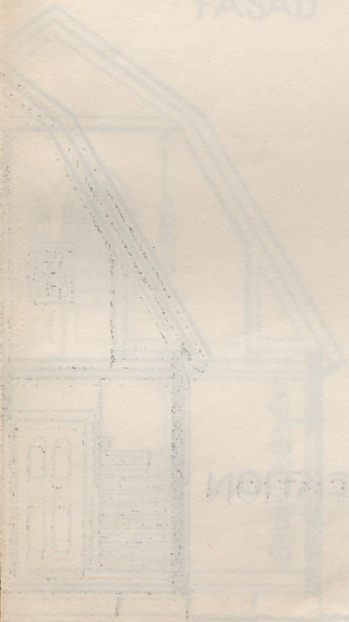

PLAN AV RÄNNOCHE OCH KÖK

BOSTADSHINE - HÄLLÄNDE

FASAD HÖJNORRUM DASA

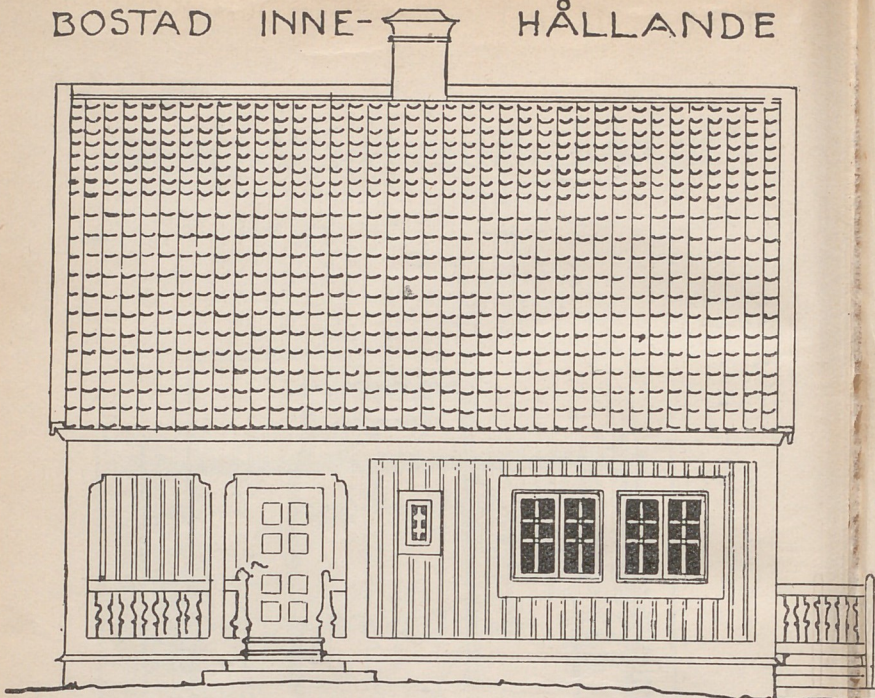

HÖJNORRUM - B.

... P... ..

... ..

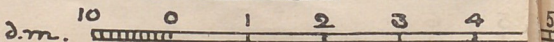
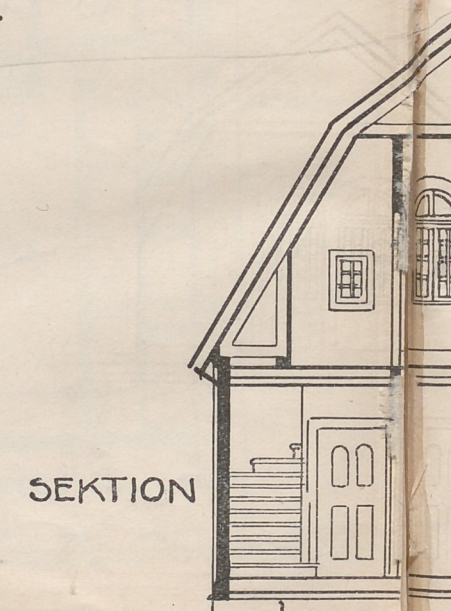
BOSTAD INNE- HÅLLANDE

FASAD MOT NORR.

denma
- 162 c

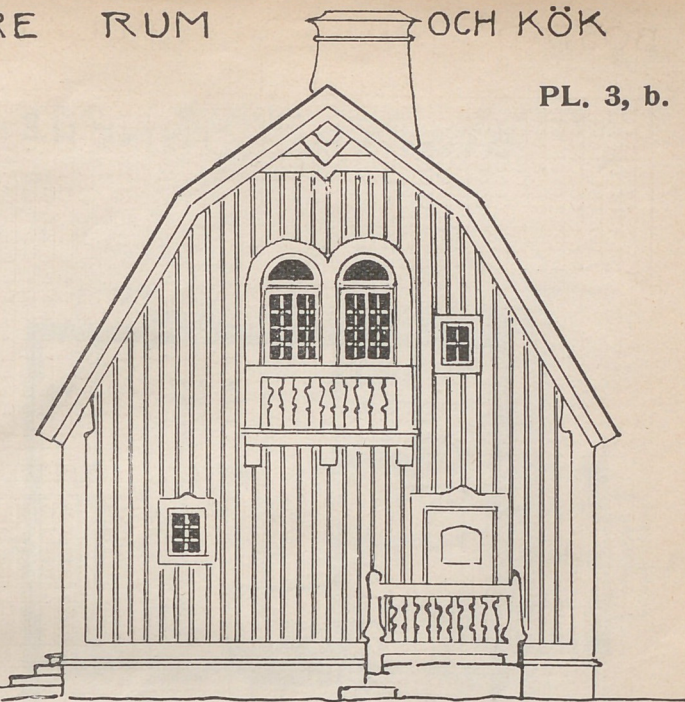
SEKTION

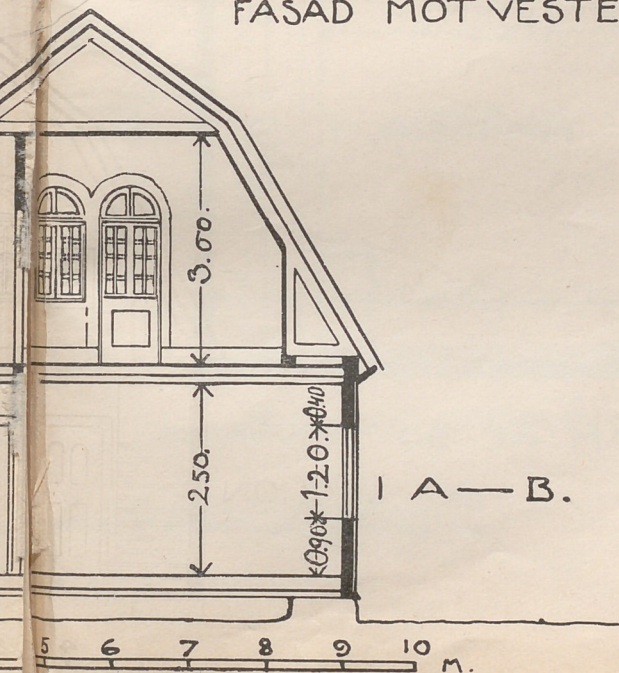
TRE RUM

OCH KÖK

PL. 3, b.

FASAD MOT VESTER.

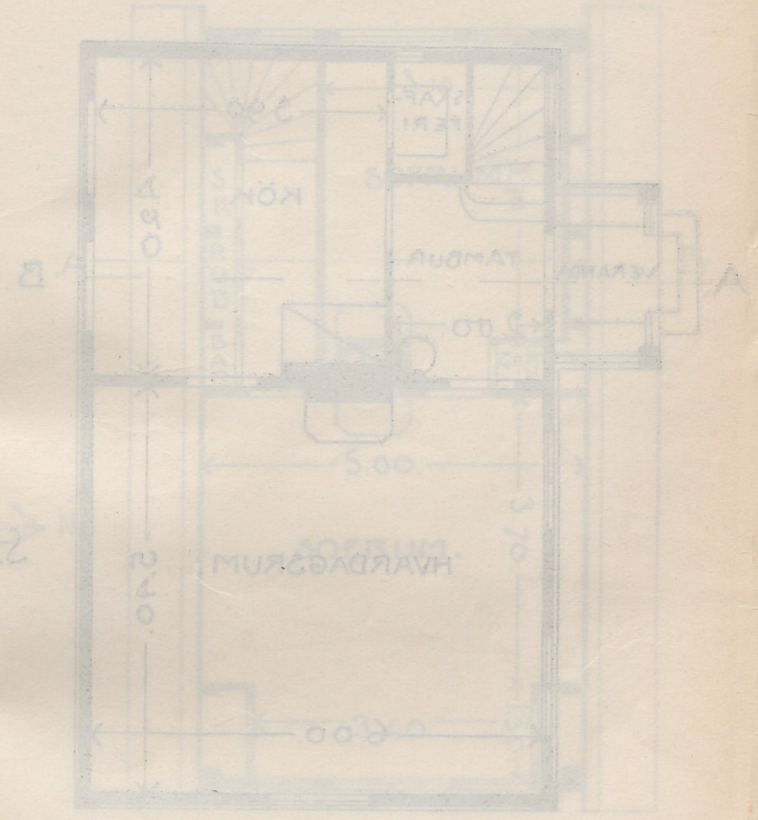

A—B.

5 6 7 8 9 10 m.

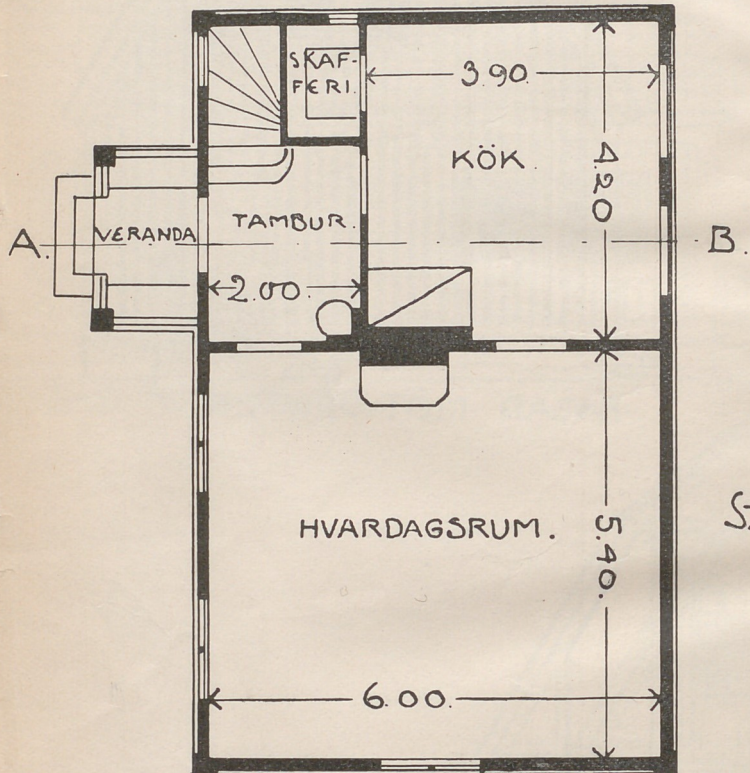
PL. 4

DOSTAD INNEHÅLLAN RUM OCH KÖK.

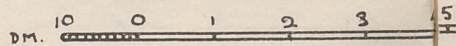

PLAN AF BOTTENVÅNING

BOSTA D INNEHÅLLAN

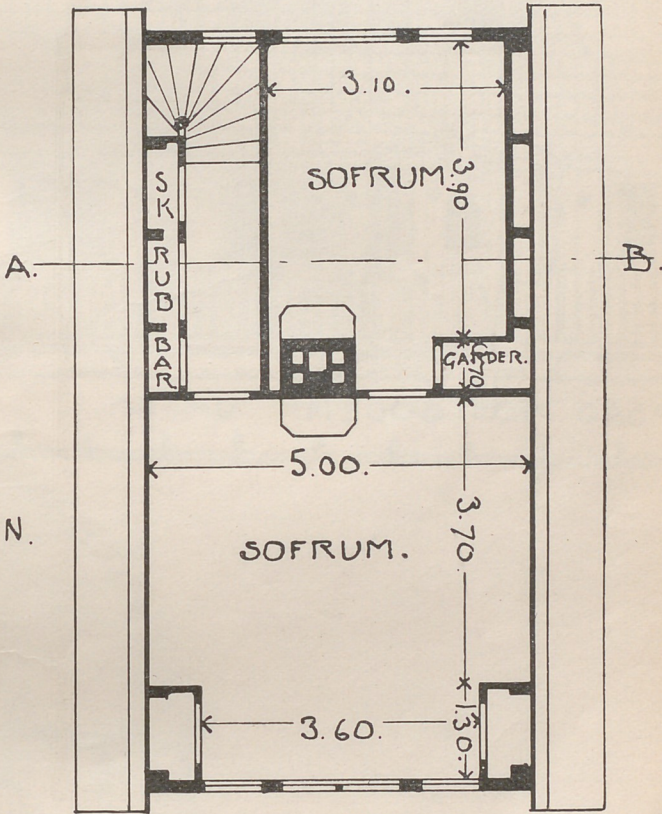

PLAN AF BOTTENVÅNING

PL. 4, a.

NÄR TRE RUM OCH KÖK.

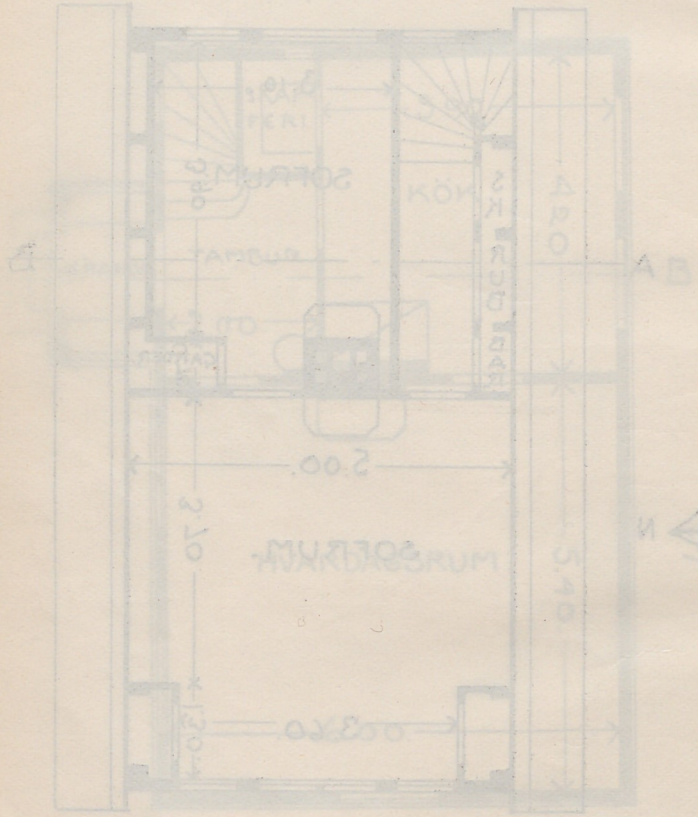

PLAN AF VINDSVÅNING.

5 6 7 8 9 10 M

Pl. 4. s.

MALLERÖNS RUM OCH KÖK

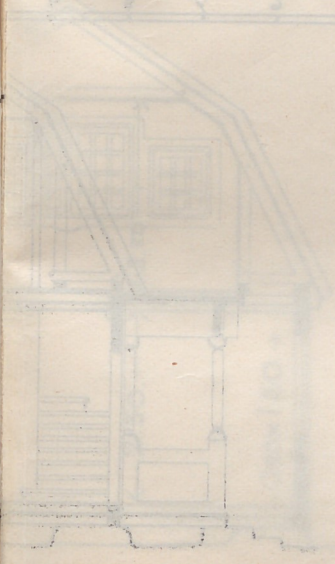

GNITEN AV HINDSVÄNING.

BÖSTADEN I INNEHÅLLAND

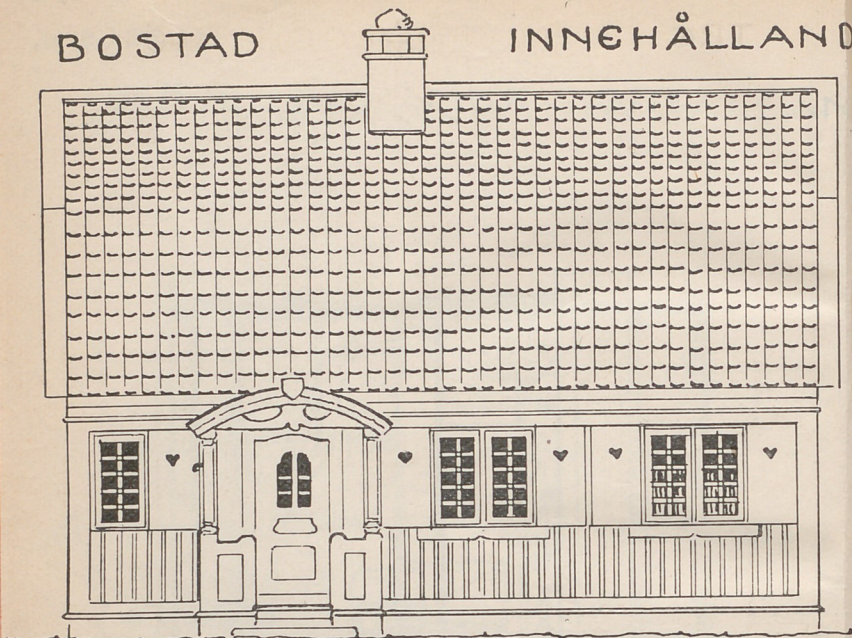
FASAD MOT SÖDERN DASA

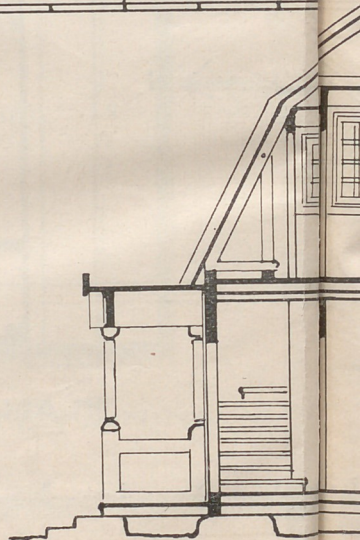
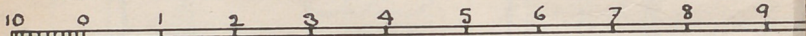
SEKLIN

BOSTAD

INNHÅLLANDE

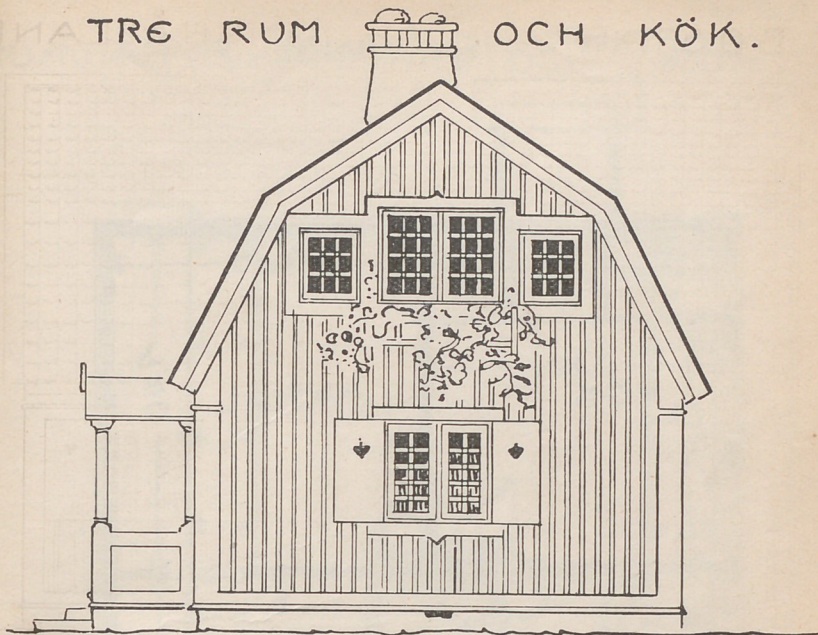

FASAD MOT SÖDER

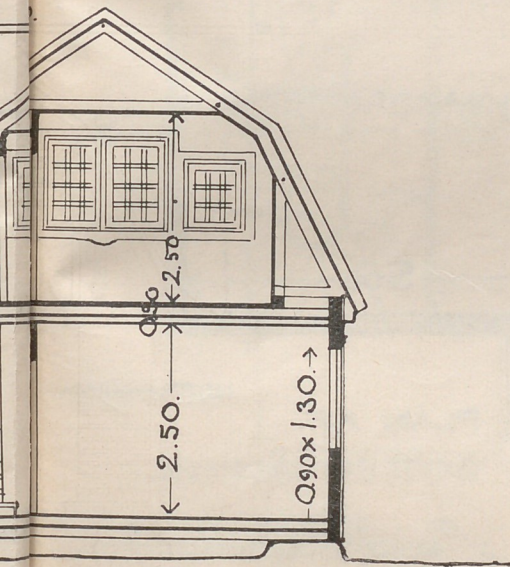

SEKTION I

DE TIA TRE RUM OCH KÖK.

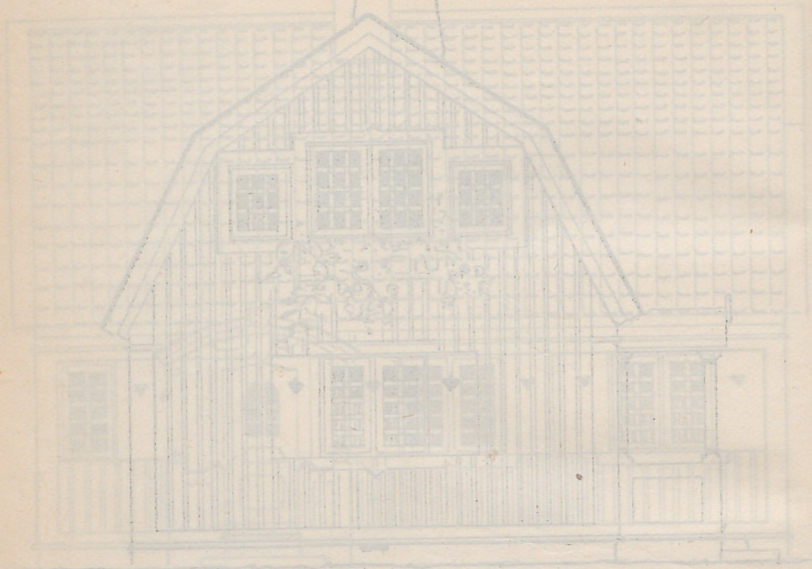
FASAD MOT ÖSTER.

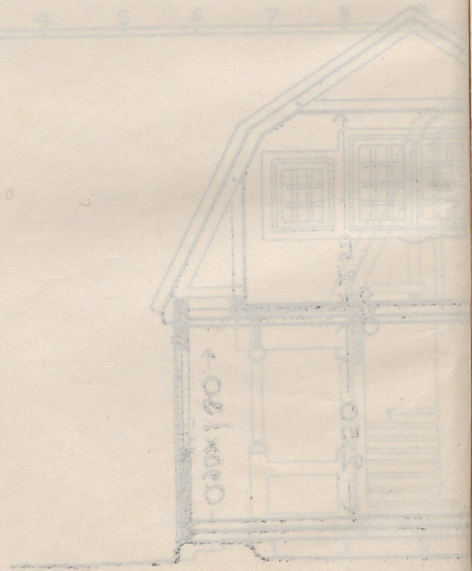
TIC I A — — — B

Pl. 45

ÖNÄTRÉHJUMI OCH KÖR

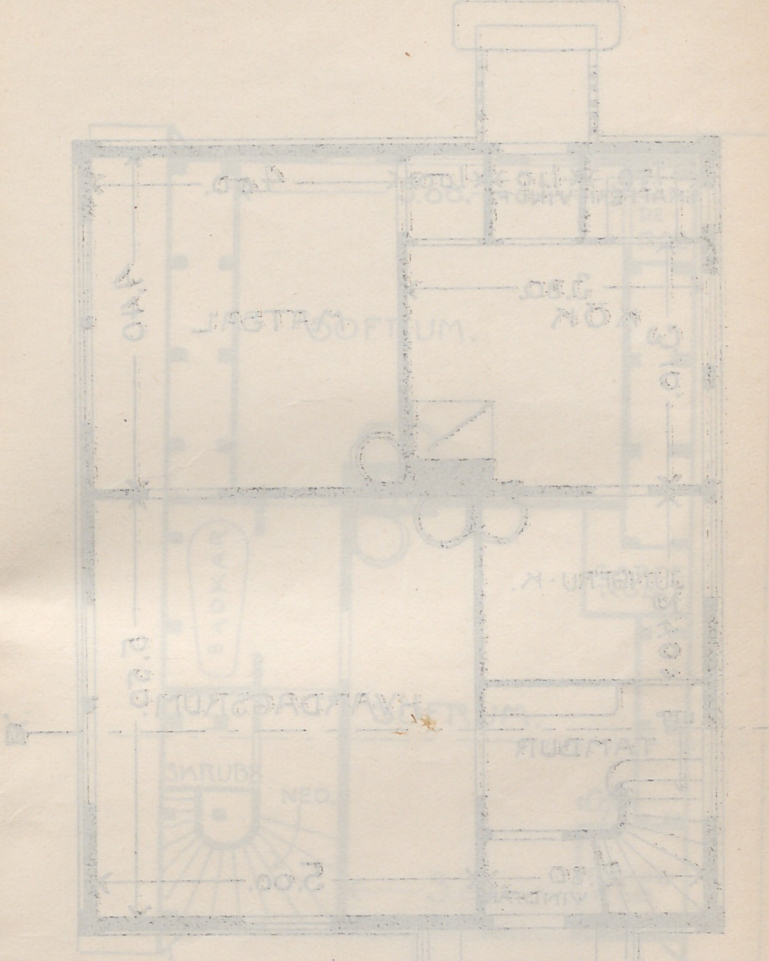
FASAD MOT ÖSTERN BASAL

12

12

BOSTAD INNEHÅNDE FVÄRURUT

PLAN AF
BOTTEVÄNING.

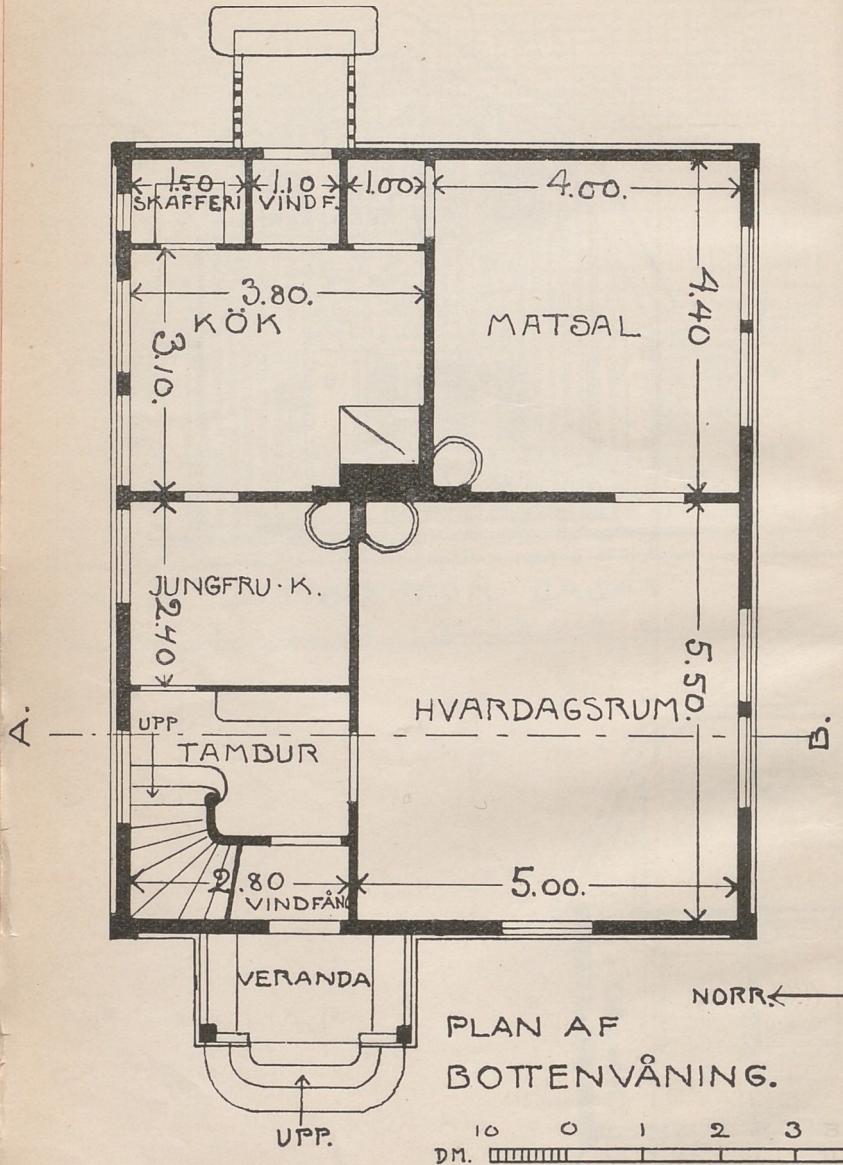
NORR

VERANDA

UPP

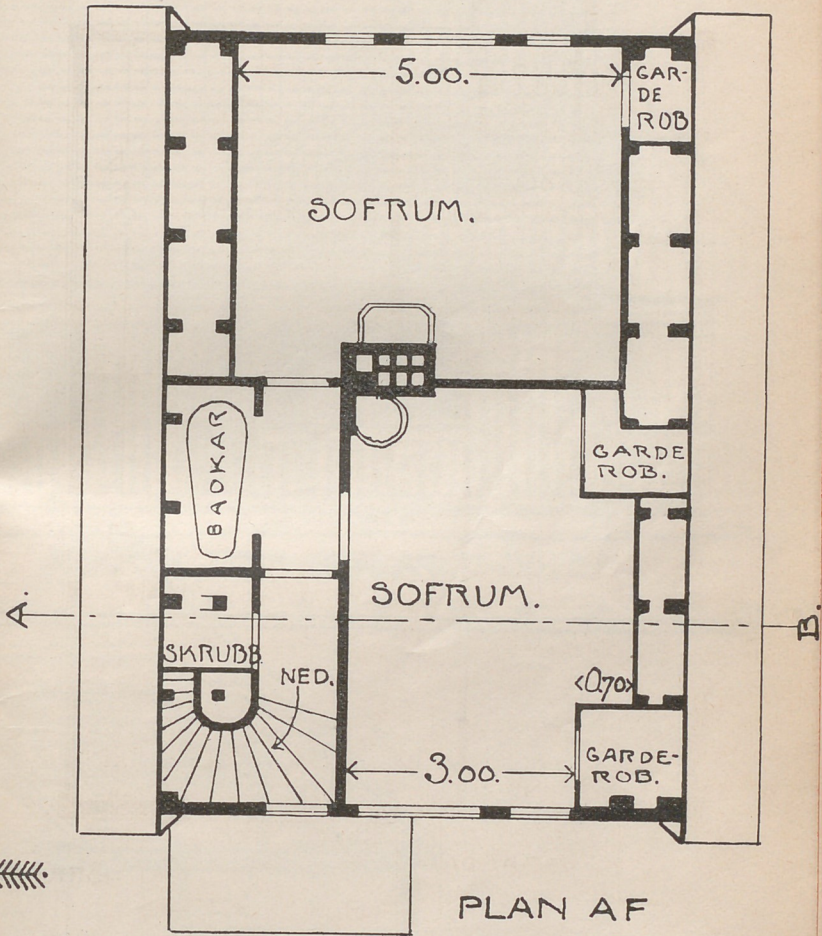
1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23 24 25 26 27 28 29 30 31 32 33 34 35 36 37 38 39 40 41 42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52 53 54 55 56 57 58 59 60 61 62 63 64 65 66 67 68 69 70 71 72 73 74 75 76 77 78 79 80 81 82 83 84 85 86 87 88 89 90 91 92 93 94 95 96 97 98 99 100

BOSTAD INNEHÅLANDE FYRA RUM

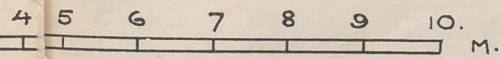

PL. 5, a.

M. JUNGFRUKAMMARE OCH KÖK.

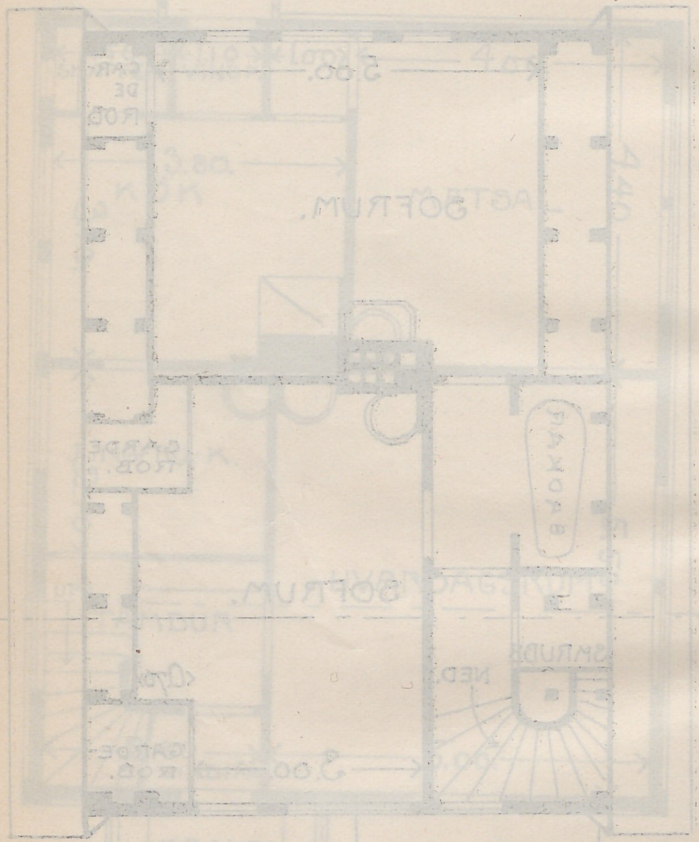
PLAN AF
VINDSVÅNING.

VERMANUS SMÅSKRIFTER ANMÅN. VERMANUS SMÅSKRIFTER ANMÅN. VERMANUS SMÅSKRIFTER ANMÅN.

Pl. 5. a.

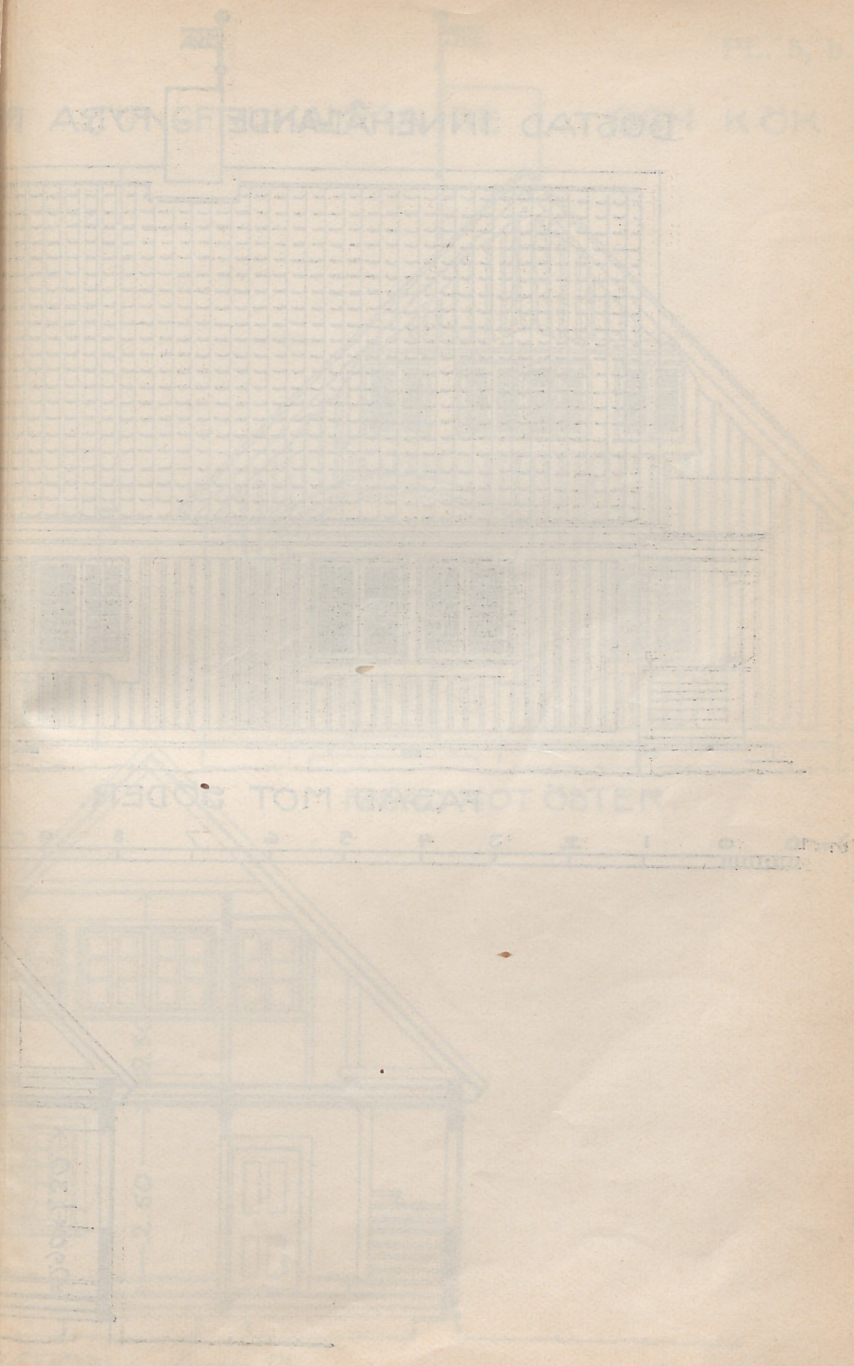
WUNDRUK AMMARE OCH KÖK.

A.

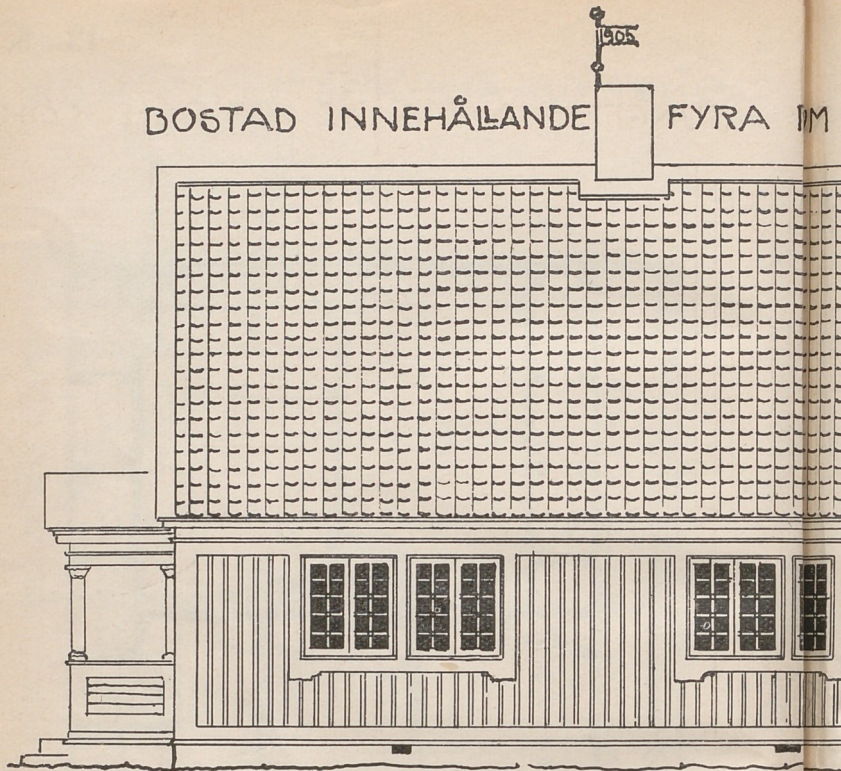
VERANDA
 PLAN AF
 VINDVÄNINGEN
 PLAN AF
 BOTTENVÄNINGEN
 NORR

10
 9
 8
 7
 6
 5
 4
 3
 2
 1

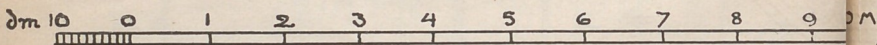
vergnauis smaskriuer kuuua vesuuis a uuua p...
KON: BOSTAD I INRHÄNDE FÖR NYTA
METRO FÖR FÄRARI MOT BÖDÉN

BOSTAD INNEHÅLANDE FYRA TIM

FASAD MOT SÖDER.

A.

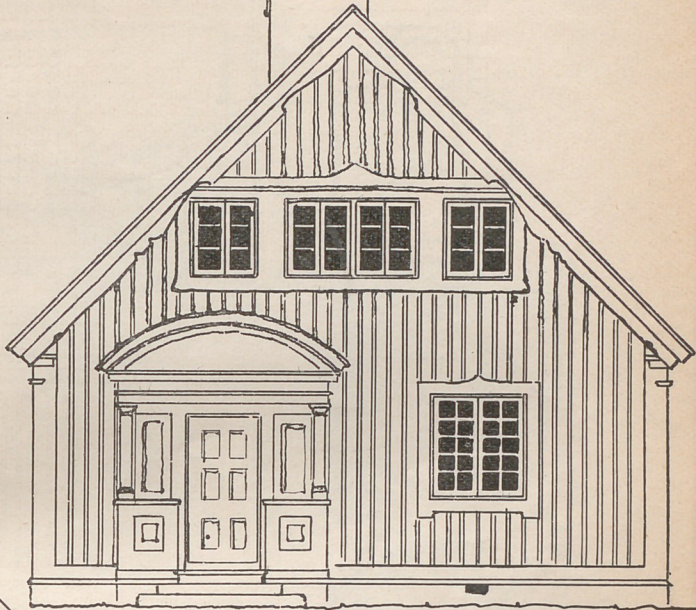
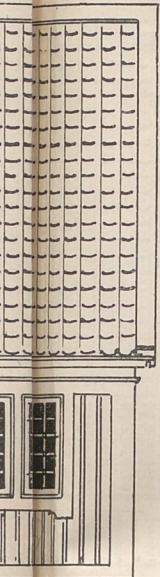

EK

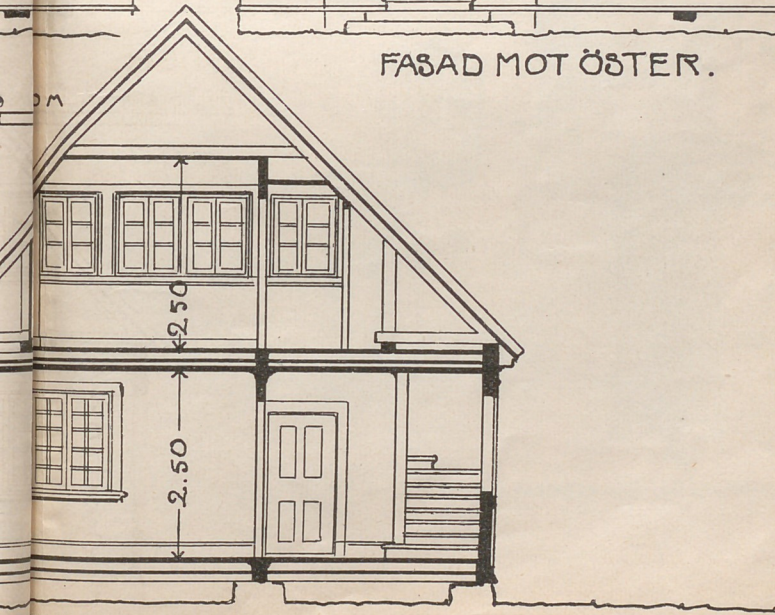
1905

PL. 5, b.

IM JUNGFRUKAMMARER OCH KÖK

FASAD MOT ÖSTER.

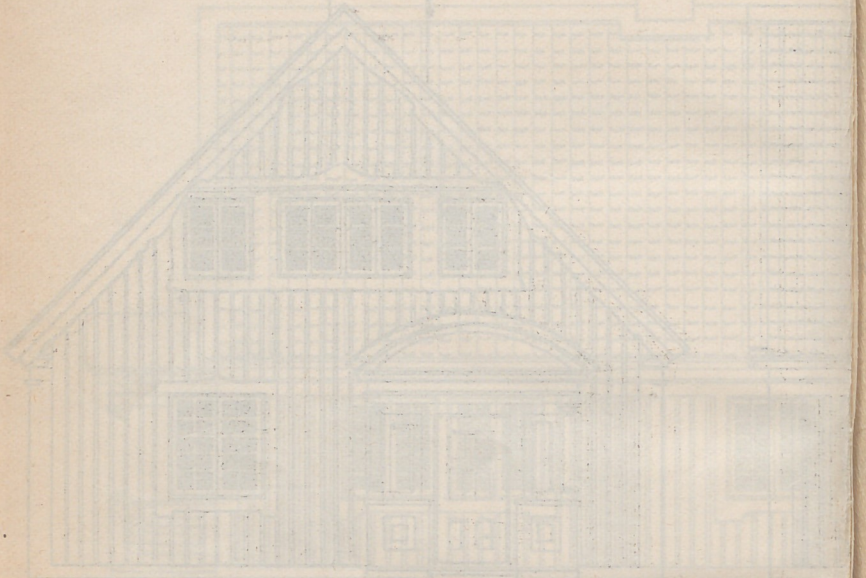

SEKTION I A—B.

verandans smaskrifter kamma beständs a alla postmärken

PL. S. P.

ÅTUNGSFRUKAMMARE DATOCH KÖK

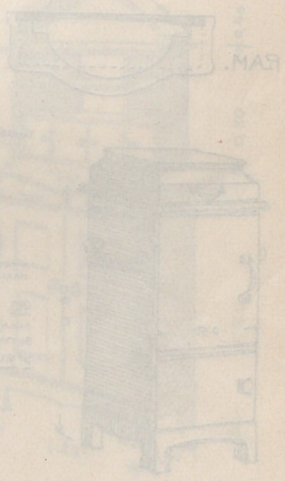
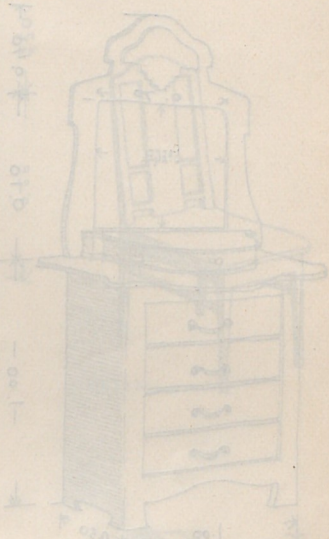
ÅTUNGSFRUKAMMARE DATOCH KÖK

A.

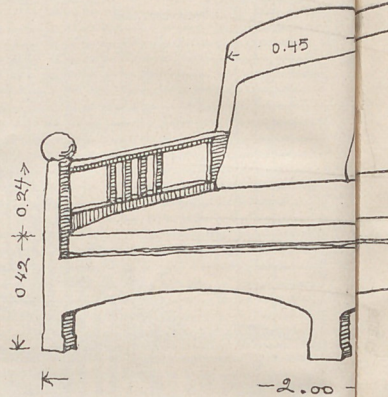
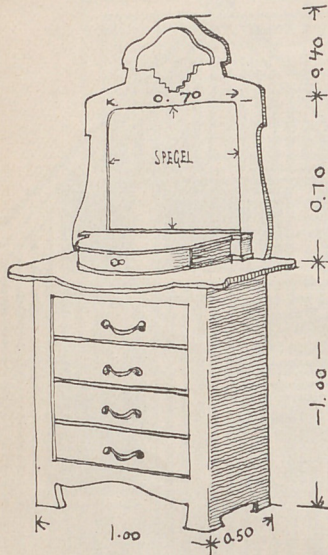
ÅTUNGSFRUKAMMARE DATOCH KÖK

TOALETTRYKÄ.

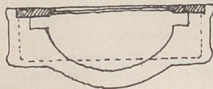
VERGÄNNIS SMÅSKRIFTER KUNNA BESTÄMAS A ALLA POSTSTÄLLER.

.TOALETTBYRÅ.

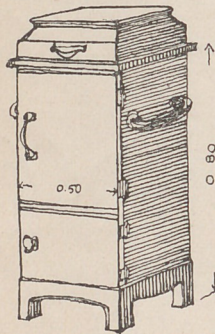

SOFFA · FÖR HVARVARC

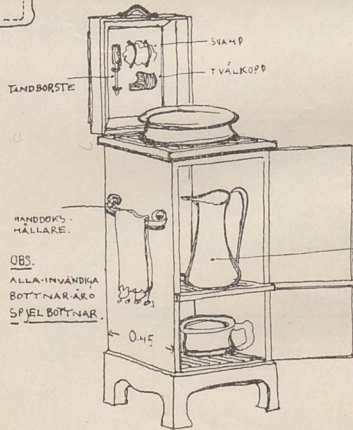
FRAM.

A.

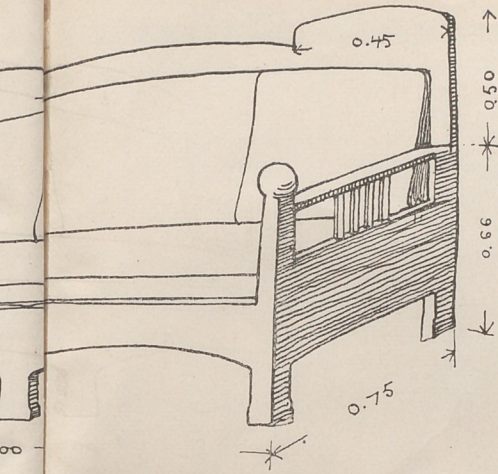
(SLUTEN)

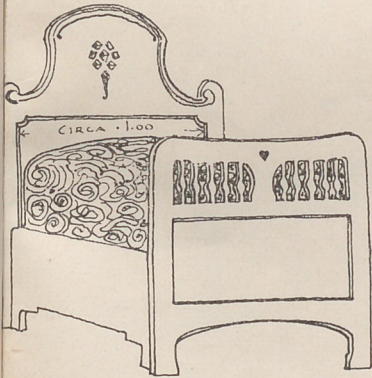
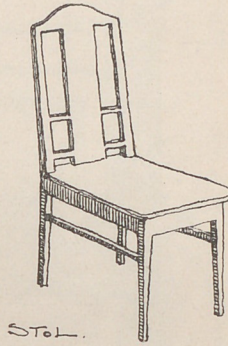
.KOMMOD.

(ÖPPEN.)

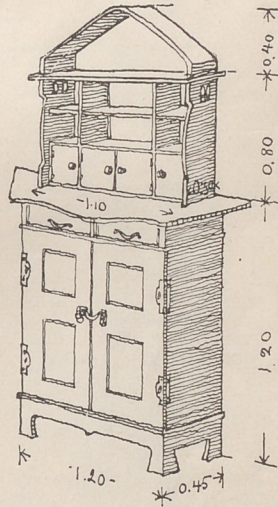
PL. 6.

DÄRUMMET .

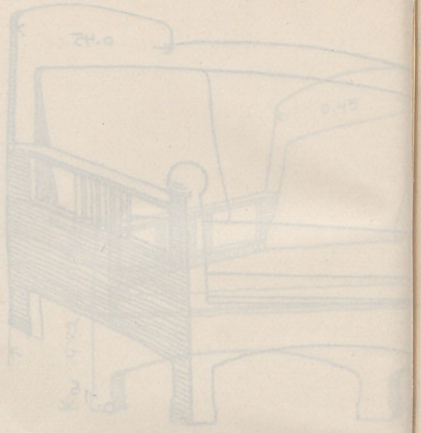
UTDRAGSSÄNG .

KOMBINERAD SKÅNK OCH BOKHYLLA .

VERGÄMLIG SMÅSKRITER KUNNA BESTÄMAS PÅ ALLA POSTSTÄLLER.

ÄRSTÄLLA

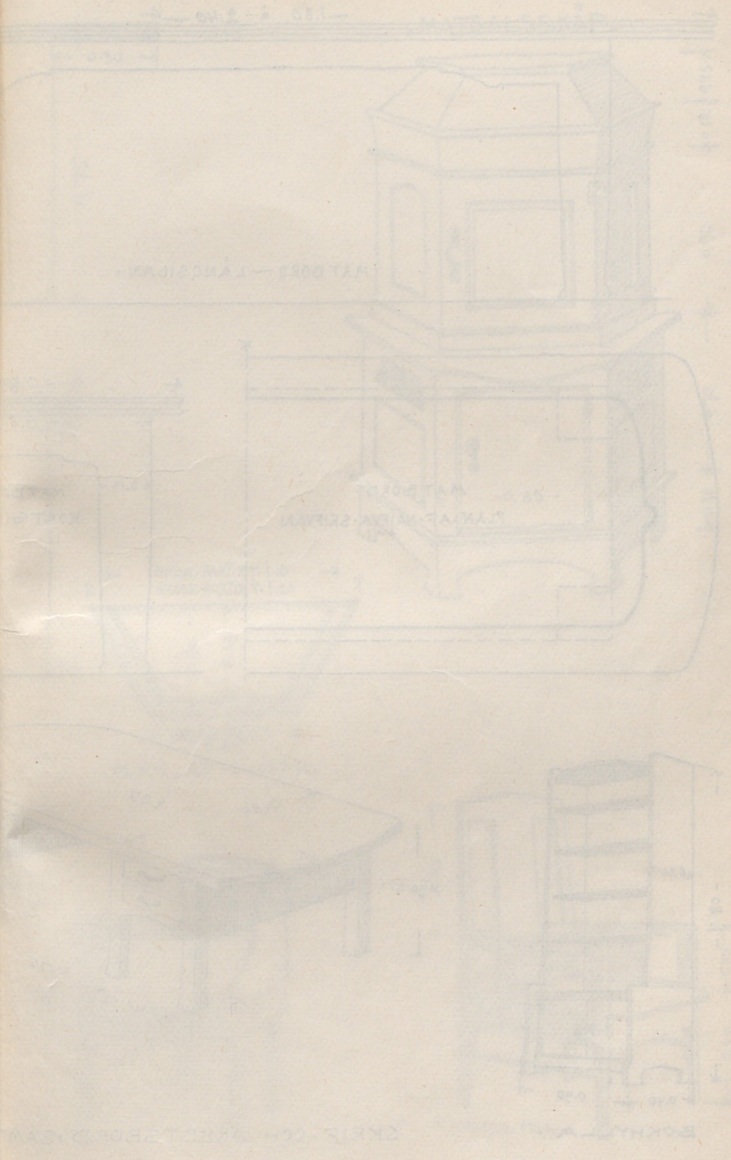
UTDRAGSSÄN

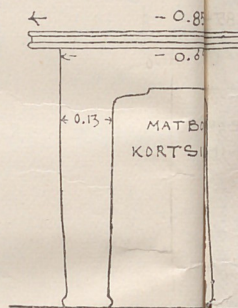
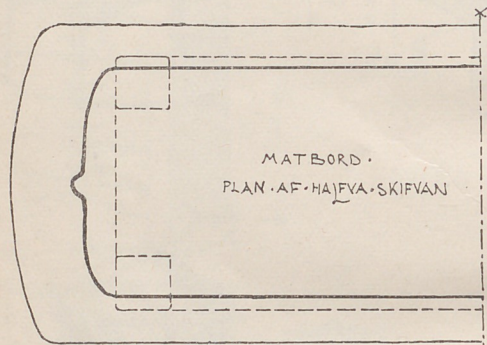
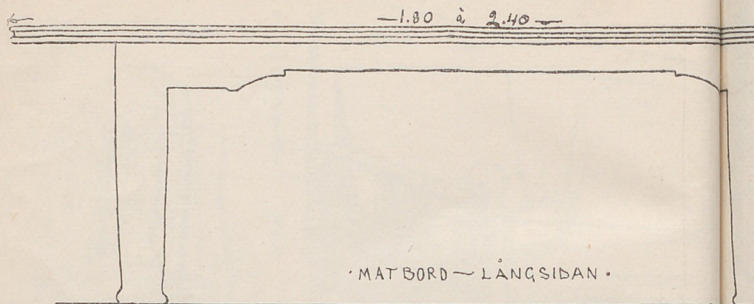
KÖNERSÄN

UTDRAGSSÄN

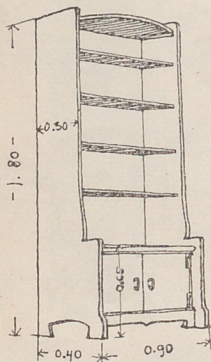
A.

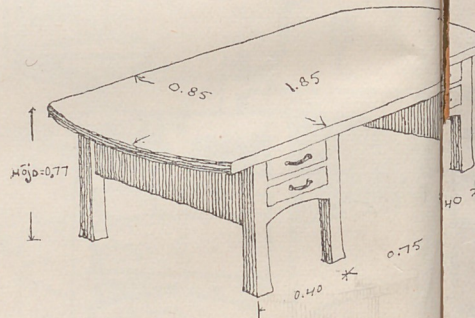
veruandis smaskrifter konna bestaas a aiaa postanstaiter.

A.

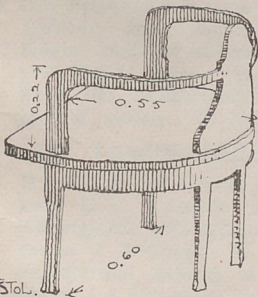
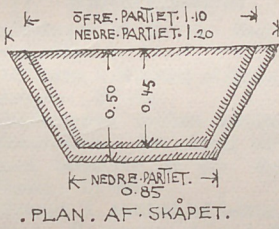
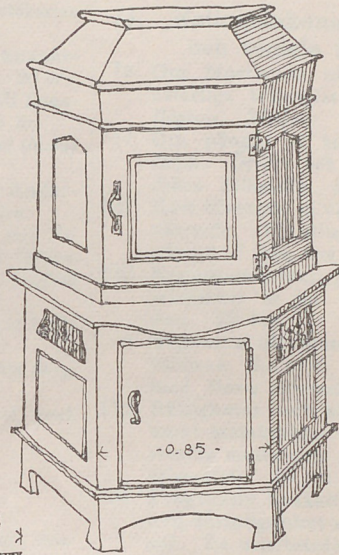
BOKHYLLA .

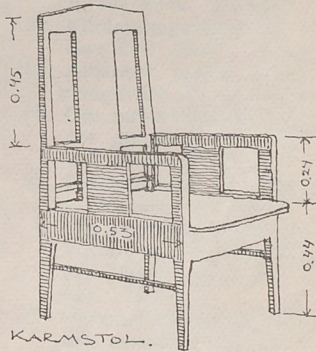
SKRIF- OCH ARBETSBORD . SAMKRIF

PL. 7.

MATSALSSKÅP.

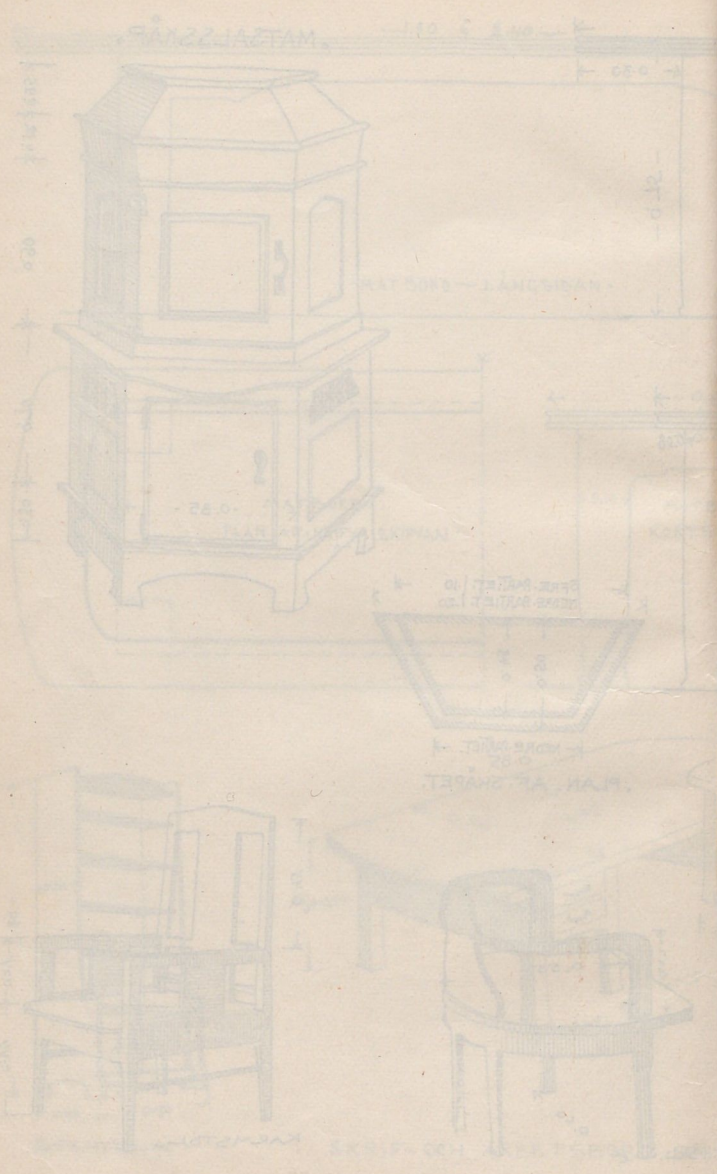

MKRIFSTOL.

Verdandis småskrifter kunna beställas å alla postanstalter.

PL. 7

A.

- bibliotekarien *Harald Wies-*
Med karta. 20 öre.
6. Utsäde af bibliotekarien *Harald Wiesel-*
gren. 25 öre.
7. Irland och Parnell af fil. dr *O. W.*
Ålund. 20 öre.
4. Gladstone af tidningsmannen *Gustaf*
Siösteen. 25 öre.
7. Lars Johan Hierta af bibliotekarien
Harald Wieselgren. 20 öre.
4. Karl Ifvarsson och landtmannapartiet af litteratör *Emil Svensén. 20 öre.*
46. Folkbildningspolitikern *Adolf Dies-*
terweg af Fridtjuv Berg. 25 öre.
44. Folkskalden *Robert Burns af Gustaf*
Fröding. 15 öre.
36. Sagoskalden *Hans Christian Ander-*
sen af Hellen Lindgren. 15 öre.
90. *Victor Hugo* och hans strid med *Napoleon III* af doc. *Rich. Steffen. 35 öre.*
00. *Adolf Hedin* af redaktör *Valfrid Spångberg. 70 öre.*
06. *Gustaf Frödings* skaldskap af fil. dr *Ruben Gsson Berg. 25 öre.*
08. *Anders Fryxell* af lektor *Johan Berg-*
man. 25 öre.
12. *Johan Ludvig Runeberg* af prof. *Otto Sylwan. 30 öre.*

10. Kemi: se Fysik.

11. Kulturhistoria:

4. Skråtvånget af fil. lic. *Emil Som-*
marin. 25 öre.
4. Träldomen i Norden af fil. lic. *Emil*
Sommarin. 20 öre.
8. Kulturkampen mellan semiter och
 indoeuropeer. Ett bidrag till jude-
 frågans belysande, af doc. *Knut L.*
Tallqvist. 15 öre.
7. Slafveriet i antiken af lektor *Johan*
Bergman. 2:a genomredda uppl. 25 öre.
8. Häxeriet och häxeriprocesserna af
 med. dr *Anton Nyström. 15 öre*
32. Om lapparna i Sverige af doc. *K. B.*
Wiklund. Med 6 bilder. 40 öre.
01. Några blad ur bokens historia af
 prof. *Henrik Schück. 15 öre.*
92. Från vår bokhandels barndom af
 prof. *H. Schück. 15 öre.*

12. Landthushållning:

25. Huru böra mjälerierna betala mjöl-
 ken? af *K. F. Lundin. 20 öre.*
39. Konstgjorda gödselämnen af agro-
 nomen *G. Berglund. 25 öre.*
12. Husdjurens skötsel af folkhögskol-
 läraren *J. F. Hallenborg. 2:a* uppl. 25 öre.
51. Husdjurens ytre sjukdomar och
 deras behandling. Råd och anvisn.
 af prof. *John Vennerholm. 25 öre.*
5. Om skogsodling af f. d. kapten *G.*
von Paykull. 25 öre.

119. Åkerjorden och villkoren för öf-
 fruktbarhet af agronomen *A. G. Kell-*
gren. 20 öre.
126. De i Sverige i stort odlade Kultur-
 växterna af agronomen *A. G. Kell-*
gren. 25 öre.

13. Matematik: se Astronomi.

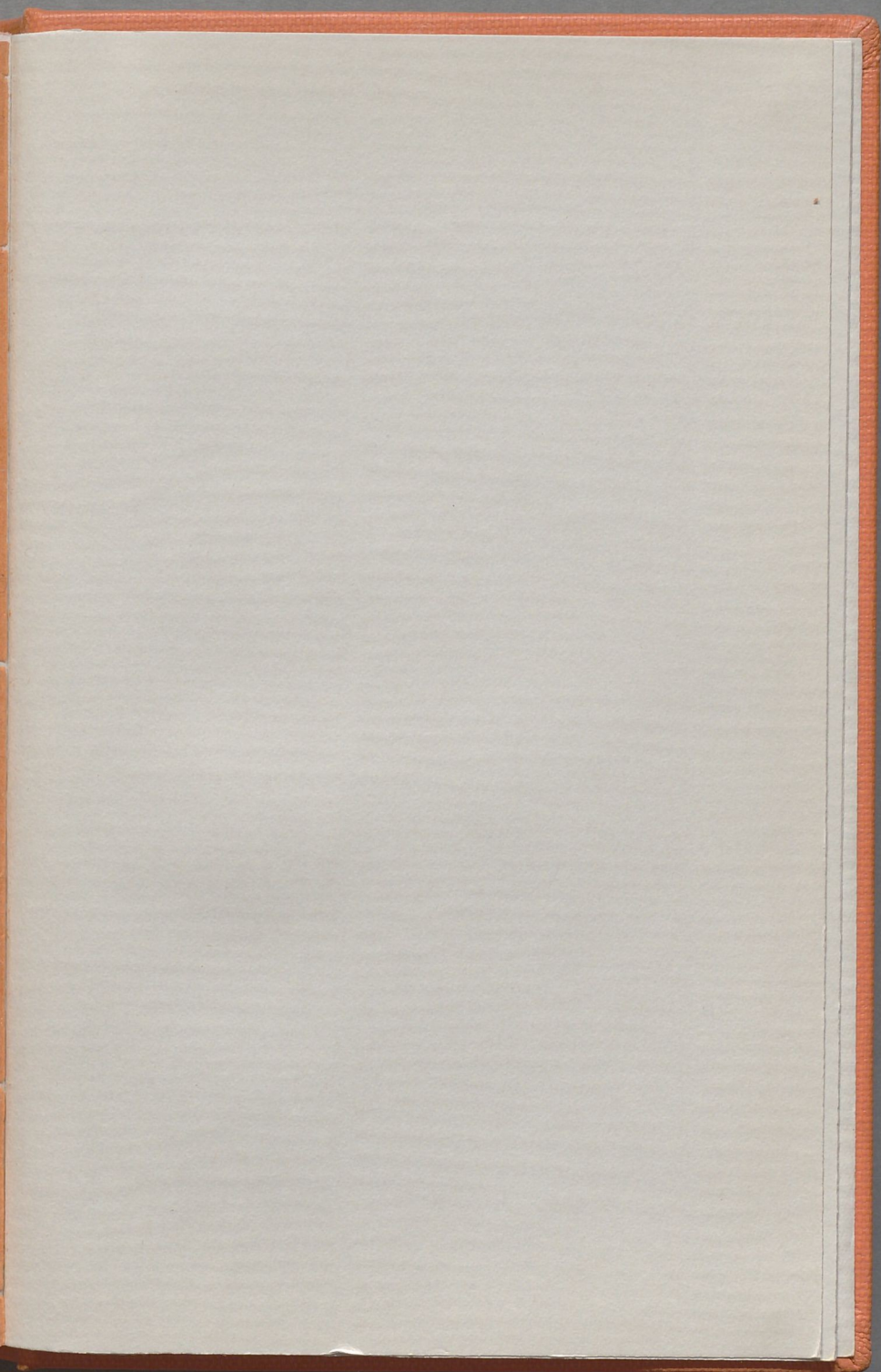
14. Nationalekonomi, politiska och sociala frågor:

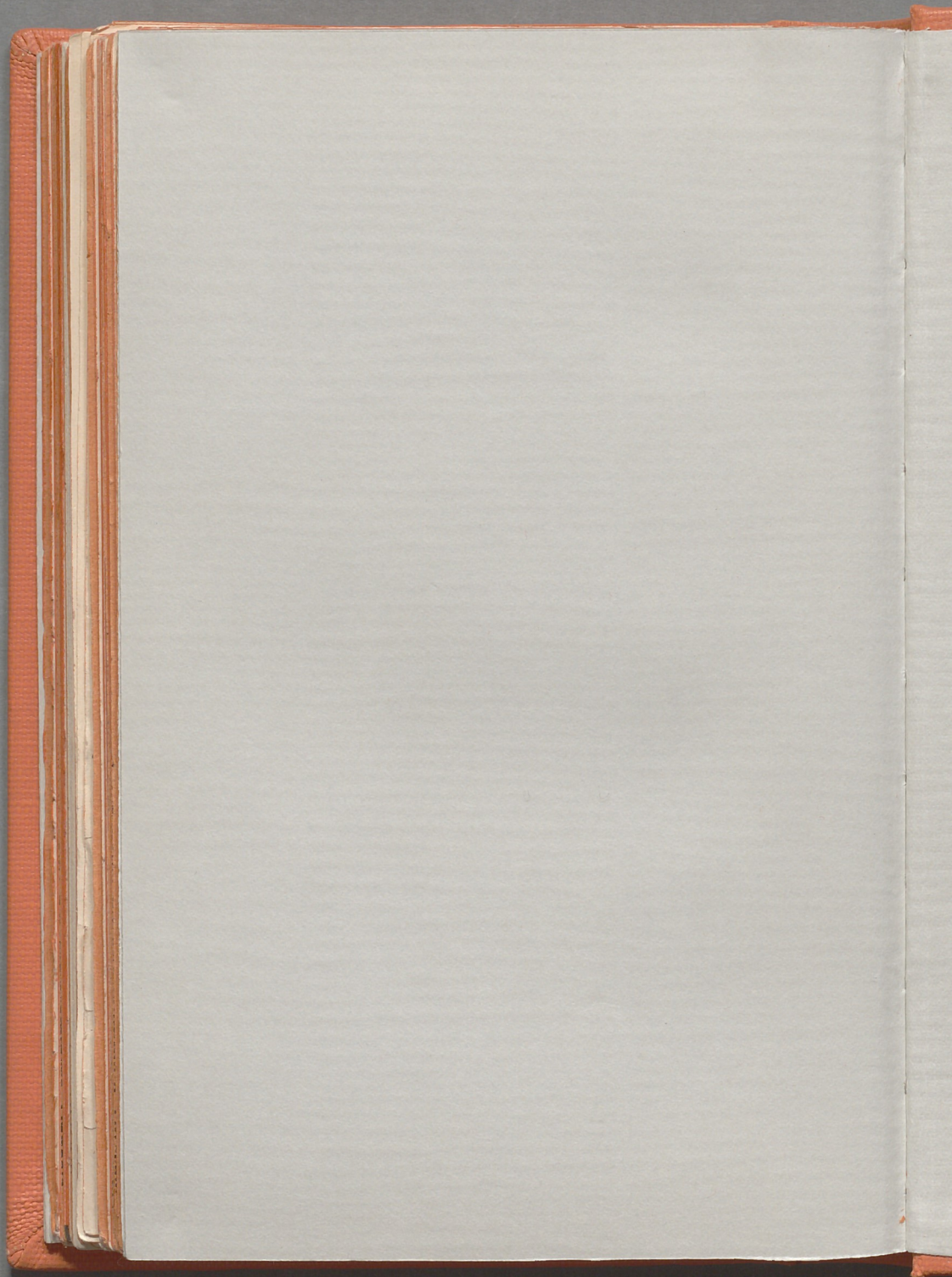
72. Om Norrlands näringar och deras
 naturliga betingelser af prof. *A. G.*
Högbom. 25 öre.
17. Om pengar af bankfullmäktig *Emil*
Meyer. Öfvers. och bearb. af bankdir.
Johan Lilliehöök. 2:a uppl. 30 öre.
127. Kort öfversikt af vårt liförsäkrings-
 väsende. Till allmänhetens tjänst ut-
 arbetad af *Sven von Sneidern. 30 öre.*
123. Regeringsformen, jämte öfversikt och
 sakregister af jur. kand. *C. G. Berg-*
man. 20 öre.
9. Skatterna till staten af red. *Harald*
Sohlman. 2:a uppl. genomredd af jur.
 kand. *Georg Stjernstedt. 15 öre.*
113. Rättigheter och skyldigheter gent-
 emot statskyrkan. En hjälpredda för
 svenska medborgare af jur. kand. *Georg*
Stjernstedt. 15 öre.
56. Progressiv beskattning af inkomst
 och förmögenhet af prof. *Knut Wick-*
sell. 2:a omarbetade uppl. 35 öre.
4. Nutidens arbetssätt af byråingeniör
Karl af Geijerstam. 2:a uppl. 15 öre.
33. Normalarbetsdagen af ingenjör *Gust.*
F. Steffen. 20 öre.
11. Den industriella arbetarfrågan af
 skriftställare *Gustaf Siösteen. 25 öre.*
78. Om arbetarnas konsumtionsför-
 eningar i England af agronomen *G.*
H. von Koch. 2:a uppl. 30 öre.
29. Församlingsrätten af v. häradshöf-
 ding *Karl Stauff. 15 öre*
109. Allianser mellan arbetare och ar-
 betsgifvare af prof. *K. Wicksell. 20 öre.*
95. Om individualitetens betydelse för-
 det allmänna bästa af *John Stuart*
Mill. Öfvers. af prof. Hj. Öhrvall. 20 öre.
99. Fredsrörelsen på 1890-talet af *Anna*
B. Wicksell. 30 öre.
8. Skolans ställning till religionsunder-
 visningen i Sverige och andra län-
 der af skolföreståndarinnan *Anna Whit-*
lock. 15 öre.
61. Folkundervisningens anpassning till
 den moderna kulturen af läraren *Nils*
Ohlsson-Hörle. 25 öre.
110. Om folkbibliotek af *A. S. Steenberg.*
 Öfvers. från förf. manuskript med ett
 tillägg af *R. F. Med 14 bilder. 20 öre.*
120. Om läsning af prof. *Georg Brandes.*
 Öfvers. från danskan. 15 öre.

Verdandis småskrifter kunna beställas å alla postanstalter.

Varje skrift säljes särskilt. De hittills utkomna 130 häft. kunna äfven erhållas inb. i 15 band; pris från 2 kr. till 3: 25 ö. Återförsljare erhålla goda villkor och antagas, äfven på obetydliga platser, om anmälan göres hos Alb.

- industri och kvinnobagan af överingeniör *S. A. André*, 10 öre.
107. Den svenska arbetareskyddslagstiftningen och yrkesinspektionen af juris kand. *Georg Stjernstedt*, 25 öre.
45. Socialismen. En historisk framställning af red. *Hjalmar Branting*, 25 öre.
52. Socialdemokratin, dess uppkomst och utveckling, af *A. Danielsson*, 25 öre.
129. Socialiststaten och nutidssamhället. Några socialekonomiska betraktelser af prof. *Knut Wicksell*, 25 öre.
20. Den politiska rösträtten af fil. dr *David Bergström*, 6:e uppl. 25 öre.
103. De engelska rösträttsreformerna af tidningsman *Gustaf Siösteen*, 25 öre.
49. Fredsrörelsen. En framställning af de moderna sträfvandena att ersätta krig med skiljedom, af cand. philos. *Anna B. Wicksell*, 20 öre.
93. Författningsstriden i Finland af red. *Valfrid Spångberg*, 20 öre.
114. Striden om den danska statsförfattningen 1866—1901 af fil. dr *P. Munch*. Från förf. danska manuskript af *E. Ö.* 35 öre.
102. Om villkorlig dom af jur. kand. *Arthur Rydin*, 35 öre.
47. Den svenska nykterhetsrörelsen. Kort historisk framställning af lektorn, fil. dr *Johan Bergman*. 2:a öfversedda uppl. 25 öre.
50. Billigare järnvägsresor genom zontariff och andra reformer i järnvägarnas persontaxor af järnvägskontrollör *Karl Trotzig*, 20 öre.
31. Likbränning eller begravning? af ingenjör *Per Lindell*, 2:a uppl. 10 öre.
122. Ett modernt renhållningssystem samt beskrifning af *Renhållningsväcket i Eskilstuna* af förste stadsläk. *R. von Post*. Med 22 fig. 30 öre.
- 15. Religionsvetenskap:** se Filosofi.
- 16. Rättsväsen:** se under 14, n:o 9, 29 och 102, under 20, n:o 38.
- 17. Språkvetenskap:**
30. Språket, dess lif och ursprung af fil. dr *Karl Ljungstedt*, 2:a uppl. 25 öre.
46. Modersmålet och dess utvecklings-skeden af fil. dr *Karl Ljungstedt*, 20 öre.
36. Om rättstafningen. Dess uppgift och dess öden i vårt land, af biblioteks-amanuensen *E. H. Lind*, 15 öre.
42. Rättskrifningens grunder, af prof. *Adolf Noreen*, 25 öre.
- Senast utkomna häften:** 131. Ett hem, dess byggnad och inredning *Ragnar Östberg*, 25 öre. — 132. De smittosamma sjukdomarna och hemmen, af *R. von Post*, 25 öre. — 133. Den semitiska språkforskningens strid n gällande dogm. Föredrag af *Herm. Almkvist*, 25 öre. — 134. Nordisk folk och fornnordisk religion af *Henrik Schück*, 25 öre.
51. Det svenska sjöfil. dr *Gustav Anzén*.
- 18. Skolfrågor:** se under 4, 59, under 9, n:o 26, under 14, n:o 8 och 61.
- 19. Zoologi:** se Biologi.
- 20. Praktiska hjälpredor:**
5. Om öfverläggningar och beslut hjälpreda för deltagare i möten sammanträden, af red. *Axel Sven* 8:e uppl. 10 öre.
23. Om förebyggande af eldfara om eldsläckning af försäkringsdir *Edvard Wavrinsky*, 10 öre.
38. Om testamente enligt gällande sve rätt af v. häradshöfding *Bernt E. D kenberg*, 20 öre.
83. Om släktnamn och antagandet sådana af ingenjör *K. Trotzig*, 20 öre.
75. Om skidor och skidloppning af *L. A. Jägerskiöld*, 2:a tillökade uppl. Med 16 fig. 20 öre.
76. Om insjöfisket och insjöfiskarer med. o. fil. dr *Carl Cederström*, 15 öre.
98. Råd och anvisningar till Sver insjöfiskare af med. o. fil. dr *Cederström*, 25 öre.
117. Råd och anvisningar beträffar hösens skötsel af konsult *Johan Byman*. Med 9 figurer. 25 öre.
111. Bad är hälsa af förste stadsläk. *A. von Post*. Med 12 fig. 20 öre.
84. Renlighet och frisk luft af pr *Hjalmar Öhrvall*, 2:a uppl. 15 öre.
101. Om värden af späda barn af för stadsläk. *R. von Post*, 30 öre.
116. Praktisk handledning vid verkst landet af elementära dissektioner och demonstrationer inom dägg djurens gröfre anatomi af prof. *Aug. Hammar*. Med 20 fig. 35 öre.
130. Handledning vid elementära dissektioner. 2. Fåglarna, af prof. *Aug. Hammar*. Med 22 afbildningar 40 öre.
118. Om de veneriska sjukdomarn betydelse af prof. *Edvard Veland* 25 öre.
121. Om anstaltsvård af sinnessjuka med. dr *Frey Svensson*, 25 öre.
128. De smittosamma sjukdomarna och hemmen. Afdelning I, af förste stadsläkaren *R. von Post*, 30 öre.

Kungl. biblioteket, Stockholm

50001

000 076 233

www.books2ebooks.eu